

253. [(*)] ఆ సందేశహారులు! మేము వారిలో కొందరికి మరికొందరిపై అధిక్యత నిచ్చాము. 193 వారిలో కొందరితో అల్లాహ్ (నేరుగా) మాట్లాడాడు. 194 మరికొందరిని (గౌరవనీయమైన) ఉన్నత స్థానాలకు ఎత్తాడు. మరియు మర్కమ్ కుమారుడు 'ఈసా (ఏసు)కు మేము స్పష్టమైన సూచనలు ప్రసాదించి, అతనిని పరిశుద్ధాత్మ (జిబ్రీల్) సహాయంతో బలపరచాము. మరియు - అల్లాహ్ తలుచుకుంటే - ఈ ప్రవక్తల తరువాత వచ్చిన ప్రజలు, వారికి స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చిన తరువాత కూడా పరస్పరం కలహించుకునేవారు కాదు. కానీ, వారు పరస్పర విభేదాలకు లోనయ్యారు, కావున వారిలో కొందరు విశ్వాసులయ్యారు మరికొందరు సత్య-తిరస్కారులు అయ్యారు. మరియు అల్లాహ్ తలుచుకుంటే వారు పరస్పరం కలహించుకునేవారు కాదు, కాని అల్లాహ్ తాను కోరిందే చేస్తాడు. 195

254. ఓ విశ్వాసులారా! ఏ బేరంగానీ, స్నేహంగానీ, సిఫారసుగానీ పనికిరాని దినం రాకముందే 196 మేము మీకు ప్రసాదించిన

تِلْكَ الرُّسُلُ فَصَلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيْتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا

193) చూడండి, 17:55.
 194) మూసా ('అ.స.)తో అల్లాహ్ (సు.త.) మాట్లాడిన దానికి చూడండి, 4:164. 'ఈసా ('అ.స.) సూచనల కొరకు చూడండి, 3:46, 49.
 195) ఈ విధమైన ఆయత్ ఖుర్ఆన్ లో ఎన్నోసార్లు వచ్చింది. అల్లాహ్ (సు.త.)కు తాను అవతరింపజేసిన ధర్మంలో భేదాభిప్రాయాలు కల్పించటం ఏ మాత్రం నచ్చదు. ప్రజలంతా ఆయన అవతరింపజేసిన ధర్మాన్నే అనుసరించి నరకాగ్ని నుండి రక్షించబడాలనే అల్లాహుత'అలా కోరిక. కావున ఆయన ప్రవక్తలను మానవుల నుండి ఎన్నుకొని వారిపై దివ్య గ్రంథాలను అవతరింపజేస్తాడు మరియు ము'హమ్మద్ ('స'అ.స.)ను చిట్టచివరి ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు. అతని తరువాత ఖలీఫాలు మరియు ధర్మ శాస్త్రవేత్తలు, దా'దూలు మొదలైన వారు ద'అవహాత్ అల్లాహ్ (సు.త.) ధర్మం (ఇస్లాం)ను వ్యాపింపజేస్తున్నారు.
 196) చూడండి, 21:28.

జీవనోపాధి నుండి (మా మార్గంలో) ఖర్చు పెట్టండి. మరియు సత్య తిరస్కారులు, వారే! దుర్మార్గులు.

255. అల్లాహ్! ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దేవుడు లేడు. 197 ఆయన సజీవుడు, 198 సకల సృటికి మూలాధారం. 199 ఆయనకు కునుకు రాదు మరియు నిదుర రాదు. భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయనకు చెందినదే. ఆయన సముఖంలో - ఆయన అనుమతి లేకుండా - సిఫారసు చేయగల వాడెవడు? వారి ముందు ఉన్నదీ మరియు వారి వెనుక ఉన్నదీ అన్నీ ఆయనకు బాగా తెలుసు. 200 మరియు ఆయన కోరితే తప్ప, ఆయన జ్ఞాన విశేషాలలో ఏ విషయమునూ వారు గ్రహించజాలరు. ఆయన కుర్సీ 201 ఆకాశాలనూ మరియు

بَيِّعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةَ وَلَا شَفَاعَةً ط
وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ 254

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ 255
لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ ط
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ 259

197) ఈ ఆయత్, ఆయతుల్-కుర్సీ అనబడుతుంది. 'హదీస్'లలో దీని యొక్క ఎన్నో శుభాలు పేర్కొనబడ్డాయి. దీనిని రాత్రి నిద్రపోవటానికి ముందు చదవటం వలన రాత్రంతా వైతాన్ నుండి రక్షణ దొరుకుతుంది. ప్రతి నమాజ్ తర్వాత కూడా చదివితే ఎన్నో పుణ్యఫలాలు ఉన్నాయి. ఇందులో అల్లాహుత'ఆలా యొక్క ఏకత్వం మరియు ఆయన మహిమలు చెప్పబడ్డాయి.

198) అల్-'హయ్యుస్ (63): *The Ever-Living*. సజీవుడు. నిత్యుడు, నిత్య జీవుడు.

199) అల్-ఖయ్యామ్ (64): *The Eternal*, శాశ్వతుడు. By whom all things subsist. విశ్వ వ్యవస్థకు ఆధారభూతుడు, సర్వాన్ని రక్షించు, కాపాడు, పోషించు వాడు.

200) తస్బీర్ అల్-ముయస్సర్లో దీని తాత్పర్యం ఈ విధంగా ఇవ్వబడింది: "వారికి ముందు సంభవించనున్నది మరియు ఇతరుకు ముందు సంభవించింది అన్నీ అల్లాహ్ (సు.త.)కు బాగా తెలుసు." దీని మరొక తాత్పర్యం ఇలా ఉంది: "వారికి ముందు (ఫరలోకలో) సంభవించనున్నది మరియు వెనక (ఇహలోకలో) సంభవించింది, అన్నీ అల్లాహుత'ఆలాకు బాగా తెలుసు."

201) కుర్సీ: కొందరు వ్యాఖ్యాతలు దీనిని, పాదాలు పెట్టి చోటన్నారు. కొందరు జ్ఞానం, మరి కొందరు విశ్వ సామ్రాజ్యాధి పత్యం, ఇతరులు సింహాసనం ('అర్థ్) అన్నారు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) యొక్క 'సిఫాత్'లను దివ్య ఖుర్ఆన్ మరియు 'సహీహ్' 'హదీస్'లలో బోధించినట్లుగా, వాటికి ఏవిధమైన తాత్పర్యాలు ఇవ్వకుండా వాటిని విశ్వసించాలి. అంటే ఇది ఒక కుర్సీ, 'అర్థ్ కాదు, మరొకటి. అది ఎలా ఉంటుందో మనం వివరించలేము. ఎందుకంటే ఆ వాస్తవం మనకు తెలియదు. నిజం అల్లాహ్ (సు.త.) కు తెలుసు.

భూమినీ పరివేషించి ఉన్నది. వాటి సంరక్షణ ఆయనకు ఏ మాత్రం అలసట కలిగించదు. మరియు ఆయన మహోన్నతుడు, 202 సర్వోత్తముడు.

256. ధర్మం విషయంలో బలవంతం లేదు. 203 వాస్తవానికి సన్మార్గం (రుఫ్హ్), దుర్మార్గం నుండి సుస్పష్టం చేయబడింది. కావున కల్పిత దైవాన్ని ('తా'గూత్ను) 204 తిరస్కరించి, అల్లాహ్ను విశ్వసించినవాడు, సుస్థిరమైన, ఎన్నటికీ విడిపోని ఆధారాన్ని పట్టుకున్నట్లే. మరియు అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

257. అల్లాహ్ విశ్వసించిన వారి సంరక్షకుడు, ఆయన వారిని చీకట్ల నుండి తీసి వెలుగులోకి తెస్తాడు. మరియు సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారి రక్షకులు కల్పితదైవాలు ('తా'గూత్); అవి వారిని వెలుగు నుండి తీసి చీకట్లలోనికి తీసుకొని పోతాయి. అలాంటి వారు నరకాగ్ని వాసులు. అందులో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ
الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ
بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ
اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا
انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ²⁵⁶

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
أَوْلِيُّهُمْ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ²⁵⁷

202) అల్-అలియుస్ (37): *The Most High*, మహోన్నతుడు. He above whom is nothing. చూడండి, 6:100. అల్-ముత'అలి (78): *The Sublime*, సర్వోన్నతుడు. చూ. 13:9. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు. చూ. అల్-అలా, 87:1, అత్యున్నతుడు.

203) ఇస్లాం ధర్మం స్వీకరించమని ఎవ్వరినీ బలవంతం చేయరాదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ (సు.త.) మంచి-చెడూ, అనే రెండు మార్గాలను చూపి, వాటిని అనుసరించటంవల్ల లభించే ప్రతిఫలాలను కూడా స్పష్టపరచాడు. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గాన్ని అనుసరిస్తూ దానిని ఇతరులకు బోధించటాన్ని విరోధించేవారి, అత్యాచారాన్ని నిర్మూలించటానికి జహాద్ చేయాలి. ఎందుకంటే ప్రతి వ్యక్తికి తనకు ఇష్టమైన ధర్మాన్ని అనుసరించే స్వాతంత్ర్యం ఉంది.

204) 'తా'గూత్ కు ఎన్నో అర్థాలున్నాయి. ముఖ్యంగా అల్లాహుత'అలాకు బదులుగా ఆరాధించేవి, ఉ. ఖై'తాన్, విగ్రహం, రాయి, సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, దైవ దూతలు, మానవులు, జన్మతులు, గోరిలు, సాధులు, సన్యాసులు, సత్పురుషులు, వగైరా.

258. ఏమీ? అల్లాహ్ (తన అనుగ్రహంతో) సామ్రాజ్యం ఇచ్చిన తరువాత, ఇబ్రాహీమ్‌తో అతని ప్రభువు (అల్లాహ్)ను గురించి వాదించిన వ్యక్తి (నమ్‌రూద్) విషయం నీకు తెలియదా? ఇబ్రాహీమ్: "జీవన్మరణాలు ఎవరి ఆధీనంలో ఉన్నాయో! ఆయనే నా ప్రభువు." అని అన్నప్పుడు. అతడు: "చావు-బ్రతుకులు రెండూ నా ఆధీనంలోనే ఉన్నాయి." అని అన్నాడు. అప్పుడు ఇబ్రాహీమ్: "సరే! అల్లాహ్ సూర్యుణ్ణి తూర్పు నుండి ఉదయింపజేస్తాడు; అయితే నీవు (సూర్యుణ్ణి) పడమర నుండి ఉదయింప జేయి." అని అన్నాడు. దానిలో ఆ సత్య-తిరస్కారి చికాకు పడ్డాడు. మరియు అల్లాహ్ దుర్మార్గం అవలంబించిన ప్రజలకు సన్మార్గం చూపడు.

259. లేక! ఒక వ్యక్తి 205 ఇంట్ల కప్పులన్నీ కూలి పోయి, పాడుపడిన (తలక్రిందులై బోల్తాపడిన) నగరం మీదుగా పోతూ: "వాస్తవానికి! నశించి పోయిన ఈ నగరానికి అల్లాహ్ తిరిగి ఏ విధంగా జీవం పోయగలడు? " అని అన్నాడు. అప్పుడు అల్లాహ్ అతనిని మరణింపజేసి నూరు సంవత్సరాల తరువాత తిరిగి బ్రతికింపజేసి: "ఈ స్థితిలో నీవు ఎంతకాలం ఉన్నావు?" అని అడిగాడు. అతడు: "ఒక దినమో, లేక ఒక దినములో కొంత భాగమో!" అని అన్నాడు. దానికి ఆయన: "కాదు, నీవు ఇక్కడ, ఈ (మరణించిన) స్థితిలో, నూరు సంవత్సరాలు ఉన్నావు. ఇక నీ అన్నపానీయాల వైపు చూడు, వాటిలో ఏమారూ లేదు. ఇంకా నీవు

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَآخَّ إِِبْرَاهِيمَ فِي رَيْبِهِ أَنْ أَنَّهُ اللَّهُ الْمَلِكُ إِذْ قَالَ إِِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أَحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٢٥٨﴾

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ قَالَ كَمْ لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَ بَلْ لَبِثْتُ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ إِلَى جَمْرِكَ وَلَتَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ

205) ఈ వ్యక్తి 'ఉజైర్' (అ.స.) అని కొందరు స'హాబీల మరియు తాబాయిన్ల అభిప్రాయం. నిజం అల్లాహ్ (సు.త.)కే తెలుసు.

నీ గాడిదను కూడా చూడు! మేము ప్రజల కొరకు నిన్ను దృష్టాంతంగా చేయదలచాము. ఇక ఆ (గాడిద) ఎముకలను చూడు, ఏ విధంగా వాటిని ఉద్ధరించి తిరిగి వాటిపై మాంసం కప్పుతామో!" అని అన్నాడు. ఇవి అతనికి స్పష్టంగా తెలిసిన తరువాత అతడు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడని నాకు (ఇప్పుడు) తెలిసింది!" అని అన్నాడు.

260. మరియు (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) ఇబ్రాహీమ్: "ఓ నా ప్రభూ! నీవు మృతులను ఎలా సజీవులుగా చేస్తావో నాకు చూపు!" అని అన్నప్పుడు. (అల్లాహ్) అన్నాడు: "ఏమీ? నీకు విశ్వాసం లేదా?" "దానికి (ఇబ్రాహీమ్): "ఉంది, కానీ నా మనస్సు తృప్తి కొరకు అడుగుతున్నాను!" అని అన్నాడు. అప్పుడు (అల్లాహ్): "నాలుగు పక్షులను తీసుకో, వాటిని బాగా మచ్చికచేసుకో! తరువాత (వాటిని కోసి) ఒక్కొక్క దాని, ఒక్కొక్క బాగాన్ని, ఒక్కొక్క కొండపై పెట్టి రా, మళ్ళీ వాటిని రమ్మని పిలువు, అవి నీ వద్దకు ఎగురుకుంటూ వస్తాయి. కాబట్టి నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేక వంతుడు అని తెలుసుకో!" అని అన్నాడు.

261. అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ధనాన్ని ఖర్చు చేసేవారి ఉపమానం: ఆ విత్తనంవలే ఉంటుంది, దేనినుండి అయితే ఏడు వన్నులు పుట్టి ప్రతి వెన్నులో నూరేసి గింజలు ఉంటాయో! మరియు అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి హెచ్చుగా నొసంగుతాడు. మరియు అల్లాహ్ పుష్కలంగా ప్రసాదించే వాడు, సర్వజ్ఞుడు.

262. ఎవరైతే, అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ధనాన్ని వ్యయం చేసి, ఆ తరువాత తాము చేసిన ఉపకారాన్ని చెప్పుకుంటూ మరియు

قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ أَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۗ قَالَ أُولَٰئِمُتَىٰ ثُمَّ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِنَّ لِيَظْمِنَنَّ قَلْبِي ۗ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَىٰكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِيَنَّكَ سَعْيًا وَاعْلَمَنَّ أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِّائَةٌ حَبَّةٌ ۗ وَاللَّهُ يُضِعُّ لِمَن يَشَاءُ ۗ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۗ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا

వారిని బాధిస్తూ ఉండరో, అలాంటి వారి ప్రతిఫలం, వారి ప్రభువు వద్ద ఉంది 206 మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా! (1/8)

263. * మనస్సును గాయపరిచే దానం కంటే, మృదుభాషణ మరియు క్షమా గుణం ఎంతో మేలైనవి. 207 మరియు అల్లాహ్ స్వయం సమృద్ధుడు, 208 సహనశీలుడు.

264. ఓ విశ్వాసులారా! (కేవలం) పరులకు చూపటానికి, తన ధనం ఖర్చుచేస్తూ అల్లాహ్ ను, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించని వాని మాదిరిగా! మీరూ చేసిన మేలును చెప్పుకొని (ఉపకారం పొందిన వారిని) కష్టపెట్టి, మీ దాన-ధర్మాలను వ్యర్థ పరచుకోకండి. ఇలాంటి వాని పోలిక మట్టి కప్పు కున్న ఒక నున్నని బండపై భారీ వర్షం కురిసి (మట్టి కొట్టుకుపోగా) అది ఉత్తగా మిగిలిపోయిన ఢ్లుగా ఉంటుంది. 209 ఇలాంటి వారు, తాము చేసిన వాటికి (దాన-ధర్మాలకు) ఎలాంటి

أَذَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾
 قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعَهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾
 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۖ لَا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۗ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

206) దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) ప్రవచనం: "పునరుత్థాన దినమున అల్లాహ్ (సు.త.) మూడు రకాల వ్యక్తులతో మాట్లాడడు. వారిలో ఒకడు, తాను చేసిన మేలును మాటిమాటికి చెప్పుకునే వాడు." ('స. ముస్లిం).

207) మహా ప్రవక్త ('స'అ.స.) ప్రవచనం: "అల్ కలిమతు తయ్యిబ్ సదఖహ్!" - మంచి మాట పలుకడం కూడా దానమే, ('స. ముస్లిం, కితాబ్ అ'జ్-జకాత్).

208) 'గనియుగ్న, అల్-గనియుగ్న (88): The Self-Sufficient, స్వయంసమృద్ధుడు. Free from Want. నిరపేక్షాపరుడు, సర్వసంపన్నుడు, 6:133. అల్-ముగ్న (89): (నేకరించబడిన పదం), The Enricher, భాగ్యదాత. ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లు.

209) దీని అర్థం: ఒకడు బండ మీద ఉన్న మట్టిలో విత్తనం నాటిన తరువాత పెద్ద వర్షం కురిసి ఆ మట్టి అంతా కొట్టుకొని పోతే, ఆ విత్తనం ఏ విధంగా ఫలించ గలదు? అదేవిధంగా దానధర్మాలు చేసేవారు తాము చేసిన మేలు పదే పదే చెప్పి, ఉపకారం పొందిన వ్యక్తిని బాధపెడితే వారికెట్టి ప్రతిఫలం దొరుకదు.

ప్రతిఫలం పొందరు. అల్లాహ్ సత్య-తిరస్కారులకు సన్మార్గం చూపడు.

265. మరియు అల్లాహ్ ప్రీతి పొందే ఉద్దేశంతో మరియు ఆత్మ స్థిరత్వంతో ధనాన్ని ఖర్చు చేసేవారి పోలిక: మెట్ట బూమిపై నున్న ఒక తోటవలె ఉంటుంది. దానిపై భారీ వర్షం కురిసినపుడు అది రెండింతల ఫలమిస్తుంది. భారీ వర్షం కాక చినుకులు (కురిసినా దానికి చాలు). మరియు అల్లాహ్, మీరు చేసేదంతా చూస్తున్నాడు.

266. ఏమీ? మీలో ఎవరికైనా ఖర్చూరపు మరియు ద్రాక్ష వనాలుండి, వాటి క్రింది నుండి సెలయెళ్లు ప్రవహిస్తూ, సర్వవిధాల ఫలాలు లభిస్తూ ఉండి, అతనికి ముసలితనం వచ్చి, బలహీనులైన పిల్లలున్న సంతకు సమయంలో ఆ తోట మంటలుగల సుడిగాలి వీచి కాలిపోవటం, ఎవరికైనా సమ్మతమేనా? మీరు ఆలోచించటానికి, ఈ విధంగా అల్లాహ్ తన సూచనలను (అయాత్ లను) మీకు విశదీకరిస్తున్నాడు. ²¹⁰

267. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు సంపాదించిన దాని నుండి మరియు మేము మీ కొరకు భూమి నుండి ఉత్పత్తి చేసిన వాటి నుండి, మేలైన వాటినే (అల్లాహ్ మార్గంలో) ఖర్చు వెట్టండి. ఏ వస్తువుల నైతే మీరు కండ్లు మూసుకునే గాని తీసుకోరో, అలాంటి చెడ్డ వస్తువులను (ఇతరులపై) ఖర్చు చేయటానికి ఉద్దేశించకండి. మరియు అల్లాహ్ స్వయం

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ
ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَنْبِيئًا مِّنْ
أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا
وَابِلٌ فَآتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن
لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطُلَّ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ²⁶⁵

أَيُّودٌ أَحَدَكُمُ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ
مِّنْ تَحْيِلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ
وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ
فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ
فَأَحْتَرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ²⁶⁶

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّنْ
طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا
لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا
الْحَبِيبَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ
بِأَخْذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغِصُّوا فِيهِ
وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ²⁶⁷

210) ఇబ్నె-అబ్బాస్ మరియు ఇబ్నె-ఉమర్ (ర'ది. అన్సమ్)ల కథనం: "ఇది ఆ వ్యక్తి ఉదాహరణ, ఎవడైతే తన జీవితమంతా మంచి కార్యాలు చేసి చివరి రోజులలో ఖైతాన్ వలలో చిక్కుకొని అల్లాహ్ (సు.త.) కు అవిధేయుడైపోతాడో! అలాంటి వాడు చేసిన పుణ్యకార్యాలన్నీ వ్యర్థమైపోతాయి." ('స. బు'ఖారీ, కీతాబ్ అల్-తఫ్సీర్).

సమృద్ధుడు, ప్రశంసనీయుడని 211
తెలుసుకోండి.

268. ఖైతాన్ పేదరికం ప్రమాదం చూపి (భయపెట్టి), మిమ్మల్ని నీచ కార్యాలు చేయటానికి ప్రేరేపిస్తుంటాడు. కాని అల్లాహ్ తనవైపు నుండి మిమ్మల్ని క్షమిస్తానని, అనుగ్రహిస్తానని వాగ్దానం చేస్తున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ ఉదార స్వభావుడు, 212 సర్వజ్ఞుడు.

269. ఆయన తాను కోరిన వారికి వివేకాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. 213 మరియు వివేకం పొందిన వాడు, వాస్తవంగా సర్వసంపదలను పొందిన వాడే! కాని బుద్ధిమంతులు తప్ప వేరేవారు దీనిని గ్రహించలేరు.

270. మరియు, మీరు (ఇతరులపై) ఏమి ఖర్చుచేసినా, లేక ఏ మొక్కుబడి చేసుకున్నా, నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు అంతా తెలుస్తుంది. 214 మరియు దుర్మార్గులకు

الشَّيْطٰنُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِالْفَحْشَآءِ ۗ وَاللّٰهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَن يَشَآءُ ۗ وَمَن يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

وَمَا أَنْفَقْتُم مِّن تَفَقَةٍ أَوْ نَذْرَةٍ مِّنْ نَّذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِّنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾

211) 'హమీదున్, అల్-'హమీదు (57): *The Praiseworthy*, ప్రశంసనీయుడు. He who is Praised in every case. ప్రశంసార్థుడు, సర్వ స్తోత్రాలకు అర్థుడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి, చూడండి, 14:1.

212) *వాసి'ఉన్, అల్-వాసి'ఉ (46): The All-Embracing*, విస్తారుడు, ఉదార స్వభావుడు, సర్వోపగతుడు, సర్వం తెలిసినవాడు, అపారుడు, ఉదారుడు. చూ 2:115.

213) 'హిక్మతున్: అంటే, వివేకం, తెలివి, జ్ఞానం, సూక్ష్మబుద్ధి, నేర్పు, ప్రపంచజ్ఞానం మొదలైనవి అని అర్థం. ఇక్కడ ఖుర్ఆన్ ను మరియు దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) సంప్రదాయాలను అర్థంచేసుకొని, వాటి ప్రకారం నడుచుకోవటం అని అర్థం. ఇద్దరు వ్యక్తులలో ఈర్ష్య పడవచ్చు: (i) అల్లాహ్ (సు.త.) ధనం ప్రసాదించగా, అతడు దానిని అల్లాహుల'అలా మార్గంలో ఖర్చుచేసేవాడు. (ii) అల్లాహ్ (సు.త.) వివేకం ప్రసాదించగా, అతడు దానిలో న్యాయమైన తీర్పు చేసేవాడు మరియు ఇతరులకు దానిని బోధించేవాడు, ('స. బు'ఖారీ. కితాబ్ అల్-ఇల్మ'వల్-హిక్మత్).

214) ఏదైనా మంచి పనికి పూనుకొని అది పూర్తి అయితే నేను అల్లాహ్ (సు.త.) మార్గంలో ఇంత ఖర్చుచేస్తాను, లేక సత్కార్యం చేస్తాను, అని మొక్కుబడి చేసుకుంటే! దానిని పూర్తిచేయాలి. అల్లాహ్ (సు.త.) పేరట చేసే మొక్కుబడి కూడా, *నహూజ్* మరియు

సహాయం చేసేవారు ఎవ్వరూ ఉండరు.

271. మీరు బహిరంగంగా దానాలు చేయటం మంచిదే! కాని, గుప్తంగా నిరుపేదలకు ఇస్తే! అది మీకు అంతకంటే మేలైనది. మరియు ఆయన మీ ఎన్నో పాపాలను (దీని వల్ల) రద్దుచేస్తాడు. మరియు మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు. (1/4)

272. * (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని సన్మార్గాన్ని అవలంబించేటట్లు చేయటం నీ బాధ్యత కాదు. కాని, అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి సన్మార్గం చూపుతాడు. మరియు మీరు మంచి మార్గంలో ఖర్చుచేసేది మీ (మేలు) కొరకే. మీరు ఖర్చుచేసేది అల్లాహ్ ప్రీతిని పొందటానికే అయి ఉండాలి. మీరు మంచి మార్గంలో ఏమి ఖర్చుచేసినా, దాని ఫలితం మీకు పూర్తిగా లభిస్తుంది మరియు మీకు ఎలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

273. అల్లాహ్ మార్గంలో నిమగ్నులైన కారణంగా (తమ జీవనోపాధి కొరకు) భూమిలో తిరిగే అవకాశం లేక, లేమికి గురిఅయ్యే పేదవారు (ధనసహాయానికి అర్హులు). ఎరుగని మనిషి వారి అడగకపోవటాన్ని చూసి, వారు ధనవంతులని భావించవచ్చు! (కాని) వారి ముఖ చిహ్నాలు చూసి నీవు వారిని గుర్తించగలవు. వారు ప్రజలను పట్టుబట్టి అడిగేవారు కారు. మరియు మీరు మంచి కొరకు ఏమి ఖర్చు చేసినా అది అల్లాహ్ కు తప్పక తెలుస్తుంది.

274. ఎవరైతే తమ సంపదను (అల్లాహ్ మార్గంలో) రేయింబవళ్ళు బహిరంగంగానూ

إِنْ تَبَدُّوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ
وَإِنْ تَخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ
فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَيُكَفِّرُ
عَنكُم مِّن سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾

لَيْسَ عَلَيْكَ هُدْيُهُمْ وَلَكِنَّ
اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا
مِنْ خَيْرٍ فَلَا يُنْفِسِكُمْ وَمَا
تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا
تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤَفَّ إِلَيْكُمْ
وَأَنْتُمْ لَا تَنْظُمُونَ ﴿٢٧٢﴾

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أَحْصَرُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهُ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِي
الْأَرْضِ يُحْسِبُهُمُ الْجَاهِلُ أَعْيَاءَ
مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ
لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْفَافًا وَمَا
تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ
عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ بِاللَّيْلِ

ఉపవాసం మాదిరిగా అల్లాహ్ (సు.త.) ఆరాధనయే. కాబట్టి అల్లాహ్ (సు.త.) తప్ప ఇతరుల పేరట మొక్కుబడి చేయటం షిర్క్ అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) షమించని మహాపాపం.

మరియు రహస్యంగానూ ఖర్చుచేస్తారో, వారు తమ ప్రతిఫలాన్ని తమ ప్రభువు వద్ద ఖాందుతారు. మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా! 215

275. ఎవరైతే వడ్డీ తింటారో! 216 వారి స్థితి (పునరుత్థాన దినమున) ఖైతాన్ తాకడం వల్ల భ్రమపరచబడిన వ్యక్తి స్థితివలె ఉంటుంది. ఇది ఎందుకంటే! వారు: "వ్యాపారం కూడా వడ్డీ లాంటిదే!" అని చెప్పడం. కాని అల్లాహ్ వ్యాపారాన్ని ధర్మసమ్మతం ('హాలాల్) చేశాడు మరియు వడ్డీని నిషిద్ధం ('హరామ్) చేశాడు. కనుక తన ప్రభువు చేసిన ఈ హితబోధ అందిన వ్యక్తి మున్నుండు వడ్డీ తినటం త్యజిస్తే, అతడు పూర్వం తిన్నదేదో తిన్నాడు. అతడి వ్యవహారమంతా అల్లాహ్ కే చెందుతుంది. (ఈ ఆదేశం తరువాత ఈ దుర్వ్యవహారానికి) పాల్పడేవారు నరకవాసు లవుతారు, అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.

276. అల్లాహ్ వడ్డీ (ఆదాయాన్ని) నశింప జేస్తాడు మరియు దాన-ధర్మాలు (చేసేవారికి) వృద్ధి నొసంగుతాడు. మరియు సత్య-తిరస్కారుడు (కృతఘ్నుడు), పాపిష్టుడు అయిన వ్యక్తిని అల్లాహ్ ప్రేమించడు.

277. నిశ్చయంగా విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారికి మరియు నహూజ్ స్థాపించేవారికి, 'జనాత్ ఇచ్చేవారికి, తమ ప్రభువు వద్ద తగిన

وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٥﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَاتَّبَعْتَهَا فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٧٦﴾

يَمَحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّٰدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ

215) చూడండి, 'స. బు'ఖారి, పుస్తకం 2, 'హదీస్' నం. 504.

216) రిబా': వడ్డీ, అంటే ఎక్కువ తీసుకోవటం. ఒకనికి అప్పు ఇచ్చి - స్వంత ఉపయోగానికైనా సరే లేక వ్యాపారానికైనా సరే - ఇచ్చిన దానికంటే ఎక్కువ తీసుకోవటమే, వడ్డీ. అది 'హరామ్'. అది డబ్బు అయినా, లేక ఏ వస్తువు అయినా సరే. చూడండి, 30:39.

ప్రతిఫలం లభిస్తుంది మరియు వారికి ఎలాంటి భయమూ ఉండదు మరియు వారు దుఃఖపడరు కూడా!

278. ఓ విశ్వాసులారా! అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి మరియు మీరు (నిజంగా) విశ్వాసులే అయితే, మీకు రావలసిన వడ్డీని విడిచిపెట్టండి. ²¹⁷

279. కాని, ఒకవేళ మీరు అలా చేయకపోతే! అల్లాహ్ మరియు ఆయన సందేశహారుని తరపు నుండి యుద్ధ ప్రకటన ఉందని తెలుసుకోండి. ²¹⁸ కాని మీరు పశ్చాత్తాప పడితే (వడ్డీ వదలుకుంటే), మీ అసలు సొమ్ము మీకు ఉంటుంది. మీరు (ఇతరులకు) అన్యాయం చేయకండి మరియు మీకూ అన్యాయం జరుగదు.

280. మరియు (మీ బాకీదారుడు ఆర్థిక) ఇబ్బందులలో ఉంటే, అతని పరిస్థితి, కుదిరే వరకూ గడుపునివ్వండి. ఒక వేళ మీరు దానమని వదిలిపెడితే అది మీకు ఎంతో మేలైనది, ఇది మీకు తెలిస్తే (ఎంత బాగుండేది)! ²¹⁹

281. మరియు మీరు తిరిగి అల్లాహ్ సమ్మానికి చేరుకోబోయే ఆ దినానికి భయపడండి. అప్పుడు ప్రతి వ్యక్తికి తన కర్మల ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. వారికెలాంటి అన్యాయం జరుగదు. ²²⁰

أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتِغُوا فَالْكُمُ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

217) 'స'హీహ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం 3, 'హదీస్' నం. 299; 'స. బు'ఖారీ, పు. 7, 'హ' నం. 845.

218) 'స. బు. పు. 3, 'హదీస్' నం. 506 మరియు 'స'హీహ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం. 9, 'హదీస్' నంబరు, 171.

219) 'స'హీహ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం 4, 'హదీస్' నం. 687.

220) ఇబ్నె 'అబ్బాస్ (ర'ది.'అ) కథనం: 'ఇది (అయల్ 281) దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ ('స'అ.స.)పై అవతరింపజేయబడిన చివరి ఆయల్ ('స. బు'ఖారీ - ఫ'ల్హ్ అల్-బారీ).

282. ఓ విశ్వాసులారా! మీరు పరస్పరం ఒక నిర్దిత కాలం కొరకు అప్పు తీసుకున్నప్పుడు, దానిని వ్రాసి పెట్టుకోండి.²²¹ మరియు మీలో పత్రం వ్రాసేవాడు, న్యాయంగా వ్రాయాలి. మరియు వ్రాసే వాడు నిరాకరించకుండా, అల్లాహ్ నేర్పినట్లు వ్రాయాలి. రుణగ్రహీత తన ప్రభువైన, అల్లాహ్ కు భయపడి, నిర్దిత షరతులను తగ్గించకుండా, చెప్పి వ్రాయించాలి. రుణగ్రహీత అల్పజ్ఞాని లేక సామర్థ్యం లేనివాడు లేక బలహీనుడు మరియు తాను చెప్పి వ్రాయించలేని వాడైతే, అతని సంరక్షకుడు న్యాయంగా వ్రాయించాలి. మరియు మీలో ఇద్దరు మగవారిని సాక్ష్యమివ్వటానికి సాక్షులుగా ఉంచుకోండి. ఇద్దరు పురుషులు దొరకని పక్షమున ఒక పురుషుడు మరియు మీకు సమ్మతమైన ఇద్దరు స్త్రీలను సాక్షులుగా తీసుకోండి. (ఎందుకంటే) వారిలో ఒకామె మరచిపోతే, రెండవ స్త్రీ ఆమెకు జ్ఞాపకం చేయించవచ్చు. మరియు పిలువబడినప్పుడు సాక్షులు, సాక్ష్యమివ్వటానికి నిరాకరించకూడదు. మరియు వ్యవహారం చిన్న దైనా పెద్దదైనా దానిని గడువు నిర్ణయంలో పాటు వ్రాసి పెట్టటానికి అశ్రద్ధ చూపకూడదు. అల్లాహ్ దృష్టిలో ఇది న్యాయ సమ్మతమైనది మరియు స్థిరమైన

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدَيْنٍ إِلَىٰ آجَلٍ مَّسْمُومٍ فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْب كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيَمْلِكِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يُعْلِلَ هُوَ فَلْيَمْلِكْ وَلِيَّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ وَلَا يَأْب الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَؤًا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ

221) ఈ ఆయత్ ఖుర్ఆన్ లోని అన్ని ఆయత్ ల కంటే పెద్దది. దీనిని ఆయత్ ధైన్ అంటారు. అప్పు ఇచ్చి పుచ్చుకోవడం ఎంతో ముఖ్య విషయం. 'హదీస్' లలో: వడ్డీ దొరకదని అప్పు ఇవ్వడం మానుకోకూడదని మరియు అప్పు ఇచ్చేవానికి ఎంతో పుణ్యముందని పేర్కొనబడింది. కాని, ఇచ్చేవానికి అతని సొమ్ము తిరిగి రాగలదనే నమ్మకం కూడా ఉండాలి. దానికి మూడు విషయాలు సూచించబడ్డాయి: (i) దాని గడువు నిర్ణయించుకోవాలి. (ii) దానిని వ్రాయించుకోవాలి. (iii) ఇద్దరు ముస్లిం పురుషులు లేక ఒక ముస్లిం పురుషుడు మరియు ఇద్దరు ముస్లిం స్త్రీలను సాక్షులుగా పెట్టుకోవాలి.

సాక్ష్యంగా తోడ్పడుతుంది మరియు ఏ విధమైన సందేహాలకు అవకాశం లేకుండా చేస్తుంది. కాని, మీరు అప్పటి కప్పుడు ఇచ్చి-పుచ్చుకునే (సాధారణ) లావాదేవీలు చేస్తున్నప్పుడు వ్రాయ కున్నా దోషంలేదు. కాని, వ్యాపార వ్యవహారాలు నిర్ణయించే టప్పుడు సాక్షులను పెట్టుకోండి. కాని వ్రాసేవానికి గాని, సాక్షులకు గాని ఏ విధమైన హాని జరగకూడదు. ఒకవేళ అలా జరిగితే! నిశ్చయంగా అది మీకు పాపం. మరియు అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి. మరియు ఇది అల్లాహ్ మీకు నేర్పుతున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ కు ప్రతిదాని జ్ఞానం ఉంది. (3/8)

283. * మరియు మీరు ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు, (పత్రం) వ్రాసేవాడు దొరకని పక్షంలో సొమ్మును కుదువ పెట్టుకోవచ్చు.²²² మీకు ఒకరిపై ఒకరికి నమ్మకం ఉంటే నమ్మకంగా ఇచ్చిన దానిని (అప్పును) తిరిగి అతడు వాపసు చేయాలి. మరియు తన ప్రభువైన, అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండాలి. మరియు మీరు సాక్ష్యాన్ని (ఎన్నడూ) దాచకండి. మరియు (సాక్ష్యాన్ని) దాచేవాని హృదయం పాపభరితమైనది. మరియు మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.

أَجَلِهِ^ط ذَلِكُمْ أَفَسَطَ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا^ط إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا^ط وَأَشْهَدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا يُضَارَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَعَّلُوا^ط فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ^ط وَاتَّقُوا اللَّهَ^ط وَيَعْلَمِ اللَّهُ^ط وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ^{٢٨٣}

وَأَنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا^ط كَاتِبًا فَهِنْ مَقْبُوضَةٌ^ط فَإِنْ آمَنَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ الَّذِي^ط أُوْتِيَ مِنْ أَمَانَتِهِ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ^ط رَبَّهُ^ط وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ^ط وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ^ط وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ^{٢٨٣}

222) తాకట్టు యొక్క ఉద్దేశం, కేవలం అప్పు ఇచ్చేవాడి సొమ్ము తిరిగి అతనికి దొరుకుతుందనే యధార్థానికే! అతనికి తాకట్టు పెట్టుకున్న వస్తువును ఉపయోగించుకునే హక్కు లేదు. అది వడ్డీ అవుతుంది. కాని తాకట్టు పెట్టుకున్న వస్తువుపై ఆదాయం వస్తే దాని నుండి దాని ఖర్చు తీసి మిగిలించి దాని యజమానికి ఇవ్వాలి. చూ. 'స'హీహ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం-3, 'హ. నం. 685.

284. ఆకాశాలలో మరియు భూమిలో ఉన్నదంతా అల్లాహ్‌దే! మీరు మీ మనస్సులలో ఉన్నది, వెలిబుచ్చినా లేక దాచినా అల్లాహ్ మీ నుంచి దాని లెక్క తీసుకుంటాడు. 223 మరియు ఆయన తాను కోరినవానిని క్షమిస్తాడు మరియు తాను కోరిన వానిని శిక్షిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడు (అధికారంగలవాడు).

285. ఈ ప్రవక్త తన ప్రభువు తరపు నుండి, తనపై అవతరింపజేయబడిన దానిని విశ్వసించాడు 224 మరియు విశ్వాసులు కూడా (విశ్వసించారు). వారంతా అల్లాహ్‌ను, ఆయన దూతలను, ఆయన గ్రంథాలను మరియు ఆయన ప్రవక్తలను విశ్వసించారు.

لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ وَاِنْ تُبَدُّواْ مَا فِىْ اَنْفُسِكُمْ اَوْ تُخَفُّوْهُ يُحٰسِبْكُمْ بِهٖ اللّٰهُ فَيَغْفِرُ لِمَنْ يَّشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَآءُ وَاللّٰهُ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٢٨٤﴾

اٰمَنَ الرَّسُوْلُ بِمَا اُنزِلَ اِلَيْهٖ مِنْ رَّبِّهٖ وَالْمُؤْمِنُوْنَ كُلُّ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَمَلٰئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهٖ وَقَالُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرٰنَكَ رَبَّنَا وَاِلَيْكَ الْمَصِيْرُ ﴿٢٨٥﴾

223) ఈ ఆయత్ అవతరింపజేయబడినపుడు సహాబీలు ధైవప్రవక్త ('స'అ.స.) దగ్గర హాజరై ఇలా విన్నవించుకున్నారు: "ఓప్రవక్తా ('స'అ.స.)! నమాజ్, ఉపవాసం, 'జకాత్ మరియు జహాద్ మా శక్తికి మించినవి కావు. కాని మనస్సులో పుట్టి ఆలోచనలపై మాకు అడుపులేదు కదా! అయినా అల్లాహుత'అలా వాటి లెక్క తీసుకుంటానని అంటున్నాడు కదా!" అప్పుడు ధైవప్రవక్త ('స'అ.స.) ఇలా సెలవిచ్చారు: "మీరిప్పుడు కేవలం విన్నాము మరియు విధేయుల మయ్యాము." అని మాత్రమే అనండి. అప్పుడు అల్లాహ్ (సు.త.) ఈ ఆయత్ అవతరింప జేశాడు: "అల్లాహ్ ఏ ప్రాణిపైననూ దాని శక్తికి మించిన భారం వేయడు." (ఇబ్నె-కసీర్, ఫ'ల్త్ అల్-ఖదిర్). దీనిని గురించి ఇంకా ఈ 'హదీస్' కూడా ఉంది: "అల్లాహుత'అలా నా ఉమ్మత్ వారి మనస్సులలో వచ్చిన విషయాలను క్షమిస్తాడు. కాని నాలుకతో పలికిన దానిని మరియు అమలుపరిచిన దానిని లెక్కలోకి తీసుకుంటాడు." (బు'ఖారీ, ముస్లిం). ఇమామ్ ఇబ్నె-జరీర్ 'తబరీ (ర'హ్మా) ఈ విధంగా అన్నారు: "అల్లాహ్ (సు.త.) లెక్క వెట్టిన ప్రతి దానికీ శిక్షించ నవసరంలేదు. ఆయన తానుకోరిన వారిని క్షమిస్తాడు కూడాను."

224) ఈ చివరి రెండు ఆయాతులు ఎంతో ఘనత గలవి. ధైవప్రవక్త ('స'అ.స.) ప్రవచనం: ఎవరైనా రాత్రి ఈ రెండు ఆయాతులను చదివితే చాలు. ('స. బు'ఖారీ, పుస్తకం 5, 'హదీస్' నం. 345). అంటే అల్లాహ్ (సు.త.) అతనిని రక్షిస్తాడు. మరొక 'హదీస్'లో మేరాజ్ రాత్రిలో ధైవప్రవక్త ('స'అ.స.)కు దొరికిన మూడు విషయాలలో ఒకటి, ఈ రెండు ఆయాతులు. ('స. ముస్లిం).

ఇంకా వారిలా అన్నారు: "మేము ఆయన ప్రవక్తల మధ్య ఎలాంటి భేదభావాలు చూపము. మరియు మేము (ఆదేశం) విన్నాము మరియు దానిని శిరసావహించాము, నీ క్షమాభిక్షను అర్థిస్తున్నాము, ఓ మా ప్రభూ! మా గమ్యస్థానం నీ వైపుకే ఉంది.

286. "అల్లాహ్, ఏ ప్రాణి వైననూ దాని శక్తికి మించిన భారం వేయడు. తాను సంపాదించిన దాని (పుణ్య) ఫలితం లభిస్తుంది మరియు తాను చేసిన దుష్కర్మల శిక్ష అది అనుభవిస్తుంది. ఓ మా ప్రభూ! మేము మరచినా లేక తప్పు చేసినా మమ్మల్ని పట్టుకోకు! ఓ మా ప్రభూ! పూర్వం వారిపై మోపినట్టి భారం మాపై మోపకు. ఓ మా ప్రభూ! మేము సహించలేని భారం మాపై వేయకు. మమ్మల్ని మన్నించు, మమ్మల్ని క్షమించు మరియు మమ్మల్ని కరుణించు. నీవే మా సంరక్షకుడవు, కావున సత్య-తిరస్కారులకు విరుద్ధంగా మాకు విజయము (సహాయము) నొసంగు."

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا
وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا
مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا
إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلَا
تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ
عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا
تَحْمِلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ
وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا
أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ
الْكُفْرِينَ ﴿٢٨٦﴾

3. సూరహ్ ఆలి-ఇమ్రాన్

ఆలి-ఇమ్రాన్: ఇమ్రాన్ పరివారం. ఈ విషయాలు (33-35) ఆయాతులలో ఉన్నాయి. ఇది మదీనహ్ లో అవతరింపజేయబడిన రెండవ లేక మూడవ సూరహ్. ఇందులో 200 ఆయాతు లున్నాయి. దీని మొదటి 83 ఆయాతులలో నజ్దరాన్ నుండి 9వ హీజ్జలో వచ్చిన కైస్తవ రాయబారులతో జరిగిన వాదోపవాదాల వివరాలున్నాయి. ఇందులో 2వ హీ. రఘుదాన్ నెలలో జరిగిన బద్ధ్ యుద్ధం 121-148 ఆయాతులలో మరియు 3వ హీ. షహ్వాల్ నెలలో జరిగిన ఉ'హుద్ యుద్ధం యొక్క విషయాలు 149-180 ఆయాతులలో ఉన్నాయి.

అనంత కరుణామయుడు అపార కరుణాప్రదాత అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

1. అలిఫ్-లామ్-మీమ్.
2. అల్లాహ్ - ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం లేడు. ఆయన సజీవుడు, సర్వ సృష్టికీ మూలాధారం.¹
3. ఆయన, సత్యమైన ఈ దివ్య గ్రంథాన్ని (ఓ ముహమ్మద్!) నీపై అవతరింపజేసాడు. ఇది పూర్వం అవతరింపజేయబడిన గ్రంథాలలో నుండి (మిగిలి ఉన్న సత్యాన్ని) ధృవ పరుస్తోంది.² మరియు ఆయనే తొరాత్ మరియు ఇంజీలులను³ అవతరింపజేసాడు -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ① الْم ②
 اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ③
 نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ③

1) చూడండి, 2:255.
 2) చూడండి, 5:46, 48. 61:6.
 3) ఇక్కడ (ఖుర్ఆన్ లో) పేర్కొనబడిన ఇంజీల్ మరియు తొరాత్ గ్రంథాలు అంటే 'ఈసా ('అ.స.) మరియు మూసా ('అ.స.)లపై అవతరింపజేయబడిన దివ్యగ్రంథాలు అని అర్థం. ఆ అసలు దివ్య గ్రంథాలు ఇప్పుడు ప్రపంచంలో లేవు. ఇప్పుడు ప్రపంచంలో ఉన్న అత్యంత ప్రాచీన బైబిల్ గ్రంథాలు, గ్రీక్ భాషలో ఉన్న బ్రిటిష్ మ్యూజియంలోని Codex Sinaiticus, Codex Alexandrinus మరియు రోమ్ లోని వాటికాన్ లైబ్రరీలో ఉన్న Codex Vaticanus. ఇవి 'ఈసా ('అ.స.) పైకి సజీవులుగా ఎత్తుకోబడిన దాదాపు 400 సంవత్సరాల తరువాత, గ్రీక్ భాషలో వ్రాయబడ్డాయి. మూసా మరియు 'ఈసా ('అల్లహీమ్. స.)లపై అవతరింపజేయబడిన తొరాత్ మరియు ఇంజీల్ గ్రంథాల బాష గ్రీకు కాదు. వారి మతాచారులు / విద్వాంసులు, వాటిలో ఇంత వరకు, ఎన్నో సార్లు, ఎన్నో మార్పులు చేస్తూ వచ్చారు. ఈ రోజు వాడుకలో ఉన్న బైబిల్ లలో, ఆ ప్రవక్తల కోన్ని ప్రవచనాలు

4. దీనికి ముందు ప్రజలకు సన్మార్గం చూపటానికి. మరియు (సత్యాసత్యాలను విశదీకరించే) ఈ గీటురాయిని కూడా అవతరింపజేసాడు. ⁴ నిశ్చయంగా, ఎవరైతే అల్లాహ్ ఆజ్ఞలను తిరస్కరిస్తారో వారికి కఠినశిక్ష ఉంటుంది. మరియు అల్లాహ్ సర్వ శక్తిమంతుడు, ప్రతీకారం చేయగలవాడూను.

5. నిశ్చయంగా, భూమిలో గానీ మరియు ఆకాశాలలో గానీ, అల్లాహ్ కు గోప్యంగా ఉన్నది ఏదీలేదు.

6. ఆయన (అల్లాహ్) తన ఇష్టానుసారంగా మిమ్మల్ని (మాతృ) గర్భాలలో తీర్చిదిద్దుతాడు. ⁵ ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దేవుడు లేడు. (ఆయన) సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

7. ఆయన (అల్లాహ్) యే నీపై (ఓ ము'హమ్మద్!) ఈ గ్రంథాన్ని (ఖుర్ఆన్ ను) అవతరింపజేశాడు, ఇందులో కొన్ని స్పష్టమైన అర్థమిచ్చే ఆయతులు (ము'హాకమాత్) ఉన్నాయి. అవి ఈ గ్రంథానికి మూలాలు. మరికొన్ని అస్పష్టమైనవి (ముతఫాబిహాత్) ఉన్నాయి. ⁶ కావున తమ హృదయాలలో

مِنْ قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنْزَلَ الْفُرْقَانَ ۗ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۗ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝٤

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝٥

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۗ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٦

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ ۗ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ

మరియు అసలు దివ్య ఆవిష్కృతులైన కొన్ని అంశాలు - వారి మతాచారులు / విద్వాంసులు వ్రాసిన రూపంలో - ఉన్నాయి. కాబట్టి దివ్య ఖుర్ఆన్ సూచించేది ఆ ప్రవక్తలపై అవతరింపజేయబడిన ప్రవచనాలను మాత్రమే కానీ ఈ రోజు వాడుకలో ఉన్న బైబిల్ (RSV-1971) ను కాదు. చూడండి, 4:136, 5:47.

4) చూడండి, 2:53.

5) ము'సవిరు, అల్-ము'సవిరు (14): *The Fashioner*, రూపకర్త, రూపమిచ్చే వాడు. తాను కోరిన విధంగా తన సృష్టి రూపాన్ని తీర్చిదిద్దేవాడు. చూడండి, 59:24. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.

6) ము'హాకమాతున్: అంటే, అల్లాహుత'ఆలా ఆజ్ఞలను, ఆయన నిషేధించిన వాటిని, 'హాలా' చేసిన వాటిని, కథలను మొదలైన వాటిని స్పష్టంగా తెలియజేసే ఆయతులు. ఈ ఆయతుల భావం స్పష్టంగా ఉంటుంది. ఇవి దివ్యగ్రంథ పునాదులు. వీటిని ఉమ్ముల్ కీలాబ్ అని అంటారు. ఏ ఆయాతుల అర్థంలో సంశయానికి తావు ఉంటుందో వాటిని

వక్రత ఉన్నవారు, సంక్షోభాన్ని రేకెత్తించడానికి మరియు గూఢార్థాలను అపేక్షించి ఎల్లప్పుడూ అస్పష్టమైన వాటి వెంటపడతారు. వాటి అసలు అర్థం అల్లాహ్ కు తప్ప మరెవ్వరికీ తెలియదు. కానీ పరిపక్వ జ్ఞానం గలవారు: "మేము దీనిని విశ్వసించాము, ప్రతి ఒక్కటి మా ప్రభువు వద్ద నుండి వచ్చినదే!" అని అంటారు. జ్ఞానవంతులు తప్ప ఇతరులు వీటిని గ్రహించలేరు.

8. (వారు ఇలా అంటారు): "ఓ మా ప్రభూ! మాకు సన్మార్గం చూపిన తరువాత మా హృదయాలను వక్రమార్గం వైపునకు పోనివ్వకు. మరియు మాపై నీ కారుణ్యాన్ని ప్రసాదించు. నిశ్చయంగా, నీవే సర్వ ప్రదుడవు."⁷

9. "ఓ మా ప్రభూ! నిశ్చయంగా, నీవే మానవులందరినీ, నిస్సందేహంగా రాబోయే, ఆ దినమున సమావేశపరచేవాడవు. 8 నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తన వాగ్దానాన్ని భంగం చేయడు."

وَابْتَغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّسُخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِنْدِ رَبِّنَا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ⑦

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ⑧

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ⑨

ముతఫాబిహాతున్ అంటారు. ఏ విషయాలైతే మానవ ఇంద్రియాలకు అతీతంగా ఉన్నాయో వాటిని వివరించటానికి, వాటికి దగ్గరగా పోలిక వున్న, గోచర విషయాలకు మానవ భాషలో లభించే పదాలు ఉపయోగించ బడిన ఆయాలు. ఉదా: స్వర్గం, నరకం మొదలైనవి. కావున మానవుడు ముతఫాబిహాత్ లను చదివేటప్పుడు వాటిని ము'హాకమాత్ ల వెలుగులో అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నించాలి. ఎందుకంటే ఖుర్ఆన్ వాటిని ఉమ్ముల్ కితాబ్ గ్రంథ మూలాలు, అని అన్నది.

7) అల్-వహ్హాబ్ (17): *The Bestower*. సర్వప్రదాత. సర్వ వరప్రదాత, పరమదాత, ఉదారంగా దానం చేసేవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూడండి, 38:35, 38:9.

8) జామి'ఉ, అల్-జామి'ఉ (87): *The Gatherer*, సమీకరించేవాడు, సమావేశపరచే వాడు. The Collector of the created beings for the day of Reckoning. ప్రోగుచేసేవాడు, కూడబెట్టేవాడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. ఇంకా చూడండి, 4:140, 77:38.

10. నిశ్చయంగా, సత్య-తిరస్కారులైన వారికి - అల్లాహ్ (శిక్ష) నుండి కాపాడటానికి - వారి సంపదలు గాని, వారి సంతానంగాని, వారికి ఏ మాత్రం పనికిరావు. మరియు వారందరు నరకాగ్నికి ఇంధనమవుతారు.

11. ఫిర్కాను జాతి మరియు వారి పూర్వుకుల మాదిరిగా, వీరు కూడా మా (అల్లాహ్) సూచనలను (ఆయాతులను) తిరస్కరించారు, కాబట్టి అల్లాహ్ వారి పాపాల ఫలితంగా, వారిని పట్టుకున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ శిక్ష విధించటంలో చాలా కఠినుడు.

12. (ఓ ప్రవక్తా!) సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారితో అను: "మీరు త్వరలోనే లొంగదీయబడి నరకంలో జమచేయబడతారు. మరియు అది అతి చెడ్డ విరామ స్థలము!"

13. వాస్తవానికి (బద్ర్ యుద్ధరంగంలో) ముఖాముఖి అయిన ఆ రెండు వర్గాలలో మీకు ఒక సూచన ఉంది. ఒక వర్గం అల్లాహ్ మార్గంలో ఫిరాడేది మరియు రెండవది సత్య-తిరస్కారులది. వారు (విశ్వాసులు) వారిని (సత్య-తిరస్కారులను) రెట్టింపు సంఖ్యలో ఉన్నట్లు తమ కళ్ళారా చూశారు. మరియు అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని తన సహాయంతో (విజయంతో) బలపరుస్తాడు. నిశ్చయంగా, దూరదృష్టి గలవారికి ఇందులో ఒక గుణపాఠముంది. 9

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ⑩

كَذَابِ آلِ فِرْعَوْنَ ۗ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ⑪

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَتُغْلَبُونَ وَتُخْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۗ وَبِئْسَ الْمِهَادُ ⑫

قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْفَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأَى الْعَيْنِ ۗ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَن يَشَاءُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ⑬

9) చూడండి, 8:44. ఇది 2వ హిజ్రీ శకంలో రమ్'దాన్ నెలలో జరిగిన బద్ర్ యుద్ధ విషయం. ఆ యుద్ధంలో ముస్లింలు దాదాపు 300 మంది ఉంటారు. మరియు మక్కాహ్ ముఖ్సికులు 1000 మంది ఉంటారు. ఇది ముస్లింల మరియు ముఖ్సిక్ ముఖ్సికుల మధ్య జరిగిన మొదటి యుద్ధం. ముఖ్సికులు ఎంతో యుద్ధసామగ్రి తీసుకొని వస్తారు. ముస్లింలు ఫిరాడటానికి సిద్ధపడి రాకపోయి నప్పటికీ, వారికి అల్లాహ్ (సు.త.) సహాయం లభించి, గెలుపొందుతారు.

14. స్త్రీలు, సంతానం మరియు కూర్చి పెట్టిన వెండి బంగారు రాసులు, మేలుజాతి గుర్రాలు, పశువులు ఫలాలు మొదలైన మనోహరమైన వస్తువుల ప్రేమ ప్రజలకు ఆకర్షణీయంగా చేయబడింది. ¹⁰ ఇదంతా ఇహలోక జీవనభోగం. కానీ, మంచి గమ్యస్థానం అల్లాహ్ వద్దనే ఉంది. (1/2)

15. * ఇలా చెప్పు: "ఏమీ? వాటికంటే ఉత్తమమైన వాటిని నేను మీకు తెలుపనా? దైవభీతి గలవారికి, వారి ప్రభువు వద్ద స్వర్గవనాలు ఉంటాయి. వాటి క్రింద నెలయేళ్ళు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి, అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు మరియు వారికి అక్కడ పవిత్ర సహవాసులు (అజ్వాబీ) ఉంటారు మరియు వారికి అల్లాహ్ ప్రసన్నత లభిస్తుంది." మరియు అల్లాహ్ తన దాసులను కనిపెట్టుకొని ఉంటాడు.

16. ఎవరైతే: "ఓ మా ప్రభూ! మేము నిశ్చయంగా విశ్వసించాము, కావున మా తప్పులను క్షమించు మరియు నరకాగ్ని నుండి మమ్మల్ని తప్పించు." అని పలుకుతారో!

17. (అలాంటి వారే!) సహనశీలురు, సత్య వంతులు మరియు వినయ-విధేయతలు గల వారు, దానపరులు మరియు వేకువజామున ¹¹ తమ పాపాలకు క్షమాపణ వేడుకొనేవారు.

18. నిశ్చయంగా, ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం లేడని, (స్వయంగా) అల్లాహ్, దైవదూతలు మరియు జ్ఞానవంతులు సాక్ష్యమిచ్చారు; ఆయనే న్యాయ

رُزِقَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْخَرْثِ ^ط ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَآبِ ¹⁴

قُلْ أُوْتِبْتُكُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ دَلِكُمْ ^ط لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ ^ط وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ¹⁵

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَمْنَا فَأَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَفِتْنًا عَدَابِ النَّارِ ¹⁶

الصَّابِرِينَ وَالصَّادِقِينَ وَالْقَنِتَّةِينَ وَالْمُنْفِقِينَ وَالْمُسْتَعْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ¹⁷

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ^ط وَالْمَلَكُوتُ وَأُولُوا الْعِلْمِ قَائِمًا بِالْقِسْطِ ^ط لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ¹⁸

10) చూడండి, 18:7.

11) చూడండి, 51:18.

పరిరక్షకుడు. ¹² ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్య దైవం లేడు! (ఆయన) సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

19. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు సమ్మతమైన ధర్మం కేవలం ఇస్లాం (అల్లాహ్ కు విధేయులవటం) మాత్రమే. ¹³ కాని పూర్వ గ్రంథ ప్రజలు పరస్పర ఈర్ష్యలో, వారికి జ్ఞానం లభించిన తరువాతనే భేదాభిప్రాయాలకు లోనయ్యారు. మరియు ఎవరైతే అల్లాహ్ సూచనలను తిరస్కరిస్తారో! వారు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ లెక్క తీసుకోవటంలో అతి శీఘ్రుడు (అని తెలుసుకోవాలి).

20. (ఓ ప్రవక్తా!) వారు నీలో వివాదమాడితే ఇలా అను: "నేనూ మరియు నా అనుచరులు అల్లాహ్ ప్రీతి పొందటానికి ముస్లిములం (ఆయనకు సంపూర్ణంగా విధేయులం) అయ్యాము." మరియు గ్రంథప్రజలలో మరియు నిరక్షరాస్యులలో (చదువురాని అరబ్బులలో): "ఏమీ? మీరు కూడా విధేయులయ్యారా?" అని అడుగు. వారు విధేయులైతే సన్మార్గం పొందినవారవుతారు. కాని ఒకవేళ వారు వెనుదిరిగితే, నీ బాధ్యత కేవలం సందేశాన్ని అందజేయటం మాత్రమే! మరియు అల్లాహ్ తన దాసులను కనిపెట్టుకొని ఉంటాడు. ¹⁴

21. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ఆదేశాలను (ఆయాతలను) తిరస్కరించే వారికి మరియు ఆయన ప్రవక్తలను అన్యాయంగా చంపేవారికి మరియు న్యాయసమ్మతంగా

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ ۗ وَمَا اخْتَلَفَ الَّذِينَ أُوْتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعِيًّا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝¹⁹

فَإِنْ حَاجُّوكَ فَقُلْ أَسَلَمْتُ وَجْهِي لِلَّهِ وَمَنِ اتَّبَعَنِ ۗ وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْأُمِّيِّينَ ءَأَسَلَمْتُمْ ۗ فَإِنْ أَسَلَمُوا فَقَدِ اهْتَدَوْا ۗ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَاتِّمَّا عَلَيْكَ الْبَلْعُ ۗ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ۝²⁰

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بَعِيرٍ حَقِّ وَيَقْتُلُونَ الَّذِينَ يَأْمُرُونَ

12) ఖాయిమన్ బిల్-ఖైస్: Maintains His creation in justly. న్యాయ పరిరక్షకుడు. అల్-ముఖ్సి'త (86): (సేకరించబడిన పదం) The Equitable, నిష్పక్షపాతుడు. The Justly, న్యాయవంతుడు. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి.
13) చూడండి, 3:85 మరియు 7:158, 25:1.
14) చూడండి, 2:96, 3:85.

వ్యవహరించమని బోధించే ప్రజలను చంపే వారికి, బాధాకరమైన శిక్ష ఉందనే వార్తనివ్వు.

22. అలాంటి వారి కర్మలు ఇహలోకములో మరియు పరలోకములో వృధా అవుతాయి. మరియు వారికి సహాయకులు ఎవ్వరూ ఉండరు.

23. ఏమీ? గ్రంథంలోని కొంత భాగం పొందిన వారి పరిస్థితి ఎలా ఉందో నీవు గమనించ లేదా? వారి మధ్య తీర్పు చేయటానికి, 'అల్లాహ్ గ్రంథం వైపునకు రండి,' అని వారిని ఆహ్వానించినప్పుడు, వారిలోని ఒక వర్గం వారు విముఖులై, వెనుదిరిగి పోతారు.

24. వారు అలా చేయటానికి కారణం వారు: "నరకాగ్ని కొన్ని దినాలు మాత్రమే మమ్మల్ని తాకుతుంది." అని అనటం. మరియు వారు కల్పించుకున్న అపోహయే వారిని తమ ధర్మ విషయంలో మోసపుచ్చింది. ¹⁵

25. నిస్సందేహంగా, రాబోయే ఆ (పునరుత్థాన) దినమున, మేము వారిని సమావేశపరచినప్పుడు, వారి స్థితి ఎలా ఉంటుందో (ఆలోచించారా?) మరియు ప్రతి జీవికి తాను చేసిన కర్మల ఫలితం పూర్తిగా ఇవ్వబడుతుంది. మరియు వారికెలాంటి అన్యాయం జరుగదు.

26. ఇలా అను: "ఓ అల్లాహ్, విశ్వ సామ్రాజ్యాధిపతి! ¹⁶ నీవు ఇష్టపడన వారికి రాజ్యాధికారాన్ని ప్రసాదిస్తావు మరియు నీవు కోరిన వారిని రాజ్యాధికారం నుండి తొలగిస్తావు

بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ ۗ فَبَشِّرْهُمْ

بِعَذَابِ الْيَوْمِ ۚ

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِّنْ

نَصِيرِينَ ۚ

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ

الْكِتَابِ يُدْعَوْنَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّى فُرُيقًا

مِّنْهُمْ وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ۚ

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ

إِلَّا أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ ۗ وَعَرَّهُمْ فِي

دِينِهِمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۚ

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَاهُمْ لِيَوْمٍ لَا

رَيْبَ فِيهِ ۗ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا

كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۚ

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُوتِي

الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ

15) చూడండి, 2:80.

16) మాలిక్ అల్-ముల్క్ (84): *The Sovereign of the Universe*, రాజాధిరాజు, విశ్వసామ్రాట్టు. విశ్వ సామ్రాజ్యాధిపతి. ఇది అల్లాహ్ (సు.త.) అత్యుత్తమ పేర్లలో ఒకటి. చూ. 20:114, వ్యా-63.

మరియు నీవు ఇష్టపడిన వారికి గౌరవాన్ని (శక్తిని) ప్రసాదిస్తావు మరియు నీవు కోరినవారిని పరాభవం పాలుచేస్తావు. నీ చేతిలోనే 17 మేలున్నది. నిశ్చయంగా, నీవు ప్రతిదీ చేయగల సమర్థుడవు (అధికారం కలవాడవు).

27. "నీవు రాత్రిని పగటిలోకి ప్రవేశింపజేస్తావు మరియు పగటిని రాత్రిలోకి ప్రవేశింపజేస్తావు. మరియు నీవు నిర్ణీతమైన వాటి నుండి జీవమున్నవాటిని వెలికి తీస్తావు మరియు జీవమున్న వాటి నుండి నిర్ణీతమైన వాటిని వెలికి తీస్తావు. మరియు నీవు కోరిన వారికి లక్కలేనంత జీవనోపాధిని ప్రసాదిస్తావు."

28. విశ్వాసులు - తమ తోటి విశ్వాసులను విడిచి - సత్య-తిరస్కారులను స్నేహితులుగా చేసుకోరాదు. అలా చేసే వారికి అల్లాహ్ తో ఏ విధమైన సంబంధం లేదు. కాని, వారి దౌర్జన్యానికి భీతిపరులైతే తప్ప! అల్లాహ్ (ఆయనకే భీతిపరులై ఉండమని) మిమ్మల్ని స్వయంగా హెచ్చరిస్తున్నాడు. 18 మరియు అల్లాహ్ వైపునకే మీ మరలింపు ఉంది.

29. వారితో ఇలా అను: "మీరు మీ హృదయాలలో ఉన్నది దాచినా వెలి బుచ్చినా, అది అల్లాహ్ కు తెలుస్తుంది. మరియు భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నదంతా ఆయనకు తెలుసు. మరియు అల్లాహ్ ప్రతీదీ చేయగల సమర్థుడు (శక్తి గలవాడు)."

مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ ۗ بِيَدِكَ الْخَيْرُ ۗ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

لَا يَتَّخِذِ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاتُوا وَيُحَذِّرْكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ۗ وَاللَّهُ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾

قُلْ إِنْ تُحِبُّوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْذَرُوهُ يُعَلِّمُهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

17) చూడండి, 3:73.

18) 'స. బు'ఖారీ, పుస్తకం 9, 'హాదీస్' నం. 500. ఇంకా చూడండి, 2:257, 54:139. అల్లాహ్ (సు.త.) విశ్వాసుల ఆప్త స్నేహితుడు. ఈ ఆయత్ యొక్క ఉద్దేశం, వారితో స్నేహభావంతో కలిసి మెలసి ఉండకూడదని కాదు. ఎవరైతే మీతో మంచిగా ఉంటారో వారితో సహృదయంతో మెలుగుతూ వారితో ఇచ్చి పుచ్చుకోవడాలు, వ్యాపారాలు కూడా చేయవచ్చు.

30. ఆ రోజు ప్రతిప్రాణి తాను చేసిన మంచిని మరియు తాను చేసిన చెడును ప్రత్యక్షంగా చూసుకున్నప్పుడు, తనకు మరియు దానికి మధ్య దూరం ఉంటే, ఎంత బాగుండేదని ఆశిస్తుంది. మరియు అల్లాహ్ (తనకే బీతి పరులై ఉండమని) మిమ్మల్ని తన గురించి హెచ్చరిస్తున్నాడు. మరియు అల్లాహ్ తన దాసుల ఎడల ఎంతో కనికరుడు.

31. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇలా అను: "మీకు (నిజంగా) అల్లాహ్ పట్ల ప్రేమ ఉంటే మీరు నన్ను అనుసరించండి. (అప్పుడు) అల్లాహ్ మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తాడు మరియు మీ పాపాలను క్షమిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత."

32. (ఇంకా) ఇలా అను: "అల్లాహ్ కు మరియు సందేశహారునికి విధేయులై ఉండండి." ఒక వేళ వారు విముఖులై చూపితే నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ సత్య-తిరస్కారులను ప్రేమించడు, (అని తెలుసుకోవాలి).¹⁹ (5/8)

33. * నిశ్చయంగా అల్లాహ్ ఆదమ్ ను, నూహ్ ను ఇబ్రాహీమ్ సంతతి వారిని మరియు 'ఇమ్రాన్ సంతతి వారిని (ఆ యా కాలపు) సర్వలోక వాసులపై ప్రాధాన్యతనిచ్చి ఎన్నుకున్నాడు.²⁰

34. వారిలో కొందరు మరి కొందరి సంతానం. మరియు అల్లాహ్ సర్వం వినేవాడు, సర్వజ్ఞుడు.

يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهَا أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ 30

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ 31

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنَّ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكٰفِرِينَ 32

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرٰهِيْمَ وَآلَ عِمْرٰنَ عَلَى الْعٰلَمِيْنَ 33

ذُرِّيَّةً بَعْضُهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيْعٌ عَلِيْمٌ 34

19) పై ఆయత్లో మరియు ఈ ఆయత్లో అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞాపాలనలో బాటు ముహమ్మద్ ('స'అ.స.)ను అనుసరించటం వల్లనే మోక్షం దొరుకుతుందని వ్యక్తపరచ బడింది. దీనిని తిరస్కరించే వారిని అల్లాహుత'అలా ఎన్నడూ ప్రేమించడు. చూ. 3:85.

20) ప్రవక్తల సంతతిలో ఇద్దరు 'ఇమ్రాన్ లు పేర్కొన బడ్డారు: (i) మూసా మరియు హారూన్ ('అల్లహీమ్ స.)ల తండ్రి 'ఇమ్రాన్ మరియు (ii) మర్యమ్ తండ్రి 'ఇమ్రాన్. ఇక్కడ పేర్కొనబడ్డ 'ఇమ్రాన్, మర్యమ్ ('అ.స.) తండ్రి అని, వ్యాఖ్యాతల అభిప్రాయం. (ఖుర్బుబీ, ఇబ్నె-కసీర్)

35. 'ఇమ్రాన్ భార్య ప్రార్థించింది (జ్ఞాపకం చేసుకోండి): "ఓ నా ప్రభూ! నిశ్చయంగా, నేను నా గర్భమునందు ఉన్న శిశువును నీ సేవకు²¹ అంకితం చేయటానికి మొక్కు కున్నాను, కావున నా నుండి దీనిని తప్పక స్వీకరించు. నిశ్చయంగా, నీవే సర్వం వినేవాడవు, సర్వజ్ఞుడవు."

36. తరువాత ఆమె ఆడ శిశువు (మర్కమ్) ను ప్రసవించినప్పుడు, ఆమె ఇలా విన్నవించు కున్నది: "ఓ నా ప్రభూ! నేను ఆడ శిశువును ప్రసవించాను" - ఆమె ప్రసవించినదేమిటో అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు మరియు బాలుడు బాలిక వంటి వాడు కాడు - "మరియు నేను ఈమెకు మర్కమ్ అని పేరు పెట్టాను. ²² మరియు నేను ఈమెను మరియు ఈమె సంతానాన్ని శపించబడిన (బహిష్కరించ బడిన) ఖైతాన్ నుండి రక్షించ బడటానికి, నీ శరణు వేడుకుంటున్నాను!" ²³

37. ఆ తరువాత ఆ బాలికను, ఆమె ప్రభువు ఆదరంతో స్వీకరించి, ఆమెను ఒక మంచి స్త్రీగా పెంచాడు మరియు ఆమెను 'జకరియ్యా సందక్షణలో ఉంచాడు. ²⁴

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَدَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ³⁵

فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذَّكَرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذَرَيْتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ³⁶

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا

21) ము'హర్రరన్: అంటే నీ ఆలయసేవకు అంకితం చేస్తున్నాను అని అర్థం.
 22) 'హఫీ'జ్ ఇబ్నై ఖయ్యమ్, ఎన్నో హదీసులను పరిశీలించి క్రొత్తగా పుట్టిన బిడ్డ పేరు మొదటి రోజు, లేక మూడవ రోజు లేక ఏడవ రోజు పెట్టటం మంచిదని అన్నారు.
 23) క్రొత్తగా పుట్టిన ప్రతి బిడ్డను ఖైతాన్ తాకుతాడు దానితో ఆ బిడ్డ ఏడుస్తోంది. కాని అల్లాహ్ (సు.త.) ఈ ఖైతాన్ తాకటం నుండి మర్కమ్ మరియు 'ఈసా ('అ.స.)లను ఇద్దరినీ రక్షించాడు. ('స.బు'ఖారీ, కితాబ్ అల్-తఫ్సీర్, ముస్లిం, కితాబ్ అల్-ఫ'దాయిల్).
 24) 'జకరియ్యా ('అ.స.) మర్కమ్ తల్లి-సోదరి అయిన ఎలీసబత్ బర్త. వారి తండ్రి పేరు హారూన్. కావున ఆమె (మర్కమ్)ను హారూన్ సోదరి అని ఖుర్ఆన్ (19:28)లో పేర్కొన బడింది. మర్కమ్ మరియు య'హ్యూ ('అలైహిమ్ స.లు) ఇద్దరూ అక్కా-చెల్లెళ్ల బిడ్డలు అని కొందరు వ్యాఖ్యాతలు అంటారు. చూడండి, 19:8, వ్యాఖ్యానం-2.
 మర్కమ్ ('అ.స.) తండ్రి పేరు 'ఇమ్రాన్. మూసా మరియు హారూన్ ('అలైహిమ్ స.)ల తండ్రి

'జకరియ్యా ఆమె గదికి పోయినప్పుడల్లా, ఆమె వద్ద (ఏవో కొన్ని) బోజన పదార్థాలను చూసి, ఆమెను ఇలా అడిగేవాడు: "ఓ మర్ఖమ్, ఇది నీ వద్దకు ఎక్కడి నుండి వచ్చింది?" ఆమె ఇలా జవాబిచ్చేది: "ఇది అల్లాహ్ వద్ద నుండి వచ్చింది." నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి లెక్కలేనంత ఉపాధిని ప్రసాదిస్తాడు.

38. అప్పుడు 'జకరియ్యా తన ప్రభువును ప్రార్థించాడు. అతను ఇలా విన్నవించు కున్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నీ కనికరంతో నాకు కూడా ఒక మంచి సంతానాన్ని ప్రసాదించు. నిశ్చయంగా, నీవే ప్రార్థనలను వినేవాడవు."

39. తరువాత అతను ('జకరియ్యా) తన గదిలో నిలబడి నమాజ్ చేస్తున్నప్పుడు దైవదూతలు: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నీకు యహ్య యొక్క శుభవార్తను ఇస్తున్నాడు. అతను, అల్లాహ్ వాక్కును ధృవపరుస్తాడు.²⁵ అతను మంచి నాయకుడు మరియు మనోనిగ్రహం గల ప్రవక్త అయి సద్వర్తనులలో చేరిన వాడవుతాడు." అని వినిపించారు.

40. అతను ('జకరియ్యా) ఇలా అన్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నాకు కుమారుడు ఎలా కలుగుతాడు, నాకు ముసలితనం వచ్చింది మరియు నా భార్యనేమా గొడ్డాలు!" ఆయన అన్నాడు: "అలాగే జరుగుతుంది. అల్లాహ్ తాను కోరింది చేస్తాడు." ²⁶

الْمِحْرَابِ ۗ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا ۗ قَالَ يُمَرِّمُ أَتَىٰ لَكَ هَذَا ۗ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ يَرِزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝۳۷

هَذَا لَكَ دَعَا زَكْرِيَّا رَبَّهُ ۗ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۗ إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ۝۳۸

فَنَادَتْهُ الْمَلٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّيٰ فِي الْمِحْرَابِ ۗ اَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيٰى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝۳۹

قَالَ رَبِّ اَتٰى يَكُوْنُ لِيْ عُلْمٌ وَّوَقَدْ بَلَغَتِ الْكِبَرَ وَاْمْرًاۗتِيْ عَاقِرٌ ۗ قَالَ كَذٰلِكَ اَللّٰهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ۝۴۰

పేరు కూడా 'ఇమ్రాన్ ('అ.స.). హారూన్ ('అ.స.) సంతతిలో చాలామంది మత గురువులు (Priests) వచ్చారు. చూడండి, 19:28, వ్యాఖ్యానం-7.
 25) అల్లాహ్ (సు.త.) వాక్కును ధృవపరుస్తాడు, అంటే 'ఈసా ('అ.స.)ను, ప్రవక్త అని మరియు అతనిపై ఇంజిల్ అవతరింపజేయబడిందని ధృవపరుస్తాడు అని అర్థం. యహ్య' అ.స. (John), 'ఈసా ('అ. స.) కంటే పెద్దవారు. వీరిద్దరు ఒకరి నొకరు బలపరచుకున్నారు.
 26) యహ్య ('అ.స.), 'ఈసా ('అ.స.) కంటే పెద్దవారని ఈ ఆయత్ వల్ల స్పష్టమౌతోంది.

41. అతను ('జకరియ్యా) ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు: "ఓ నా ప్రభూ! నా కొరకు ఏదైనా సూచన నియమించు." ఆయన జవాబిచ్చాడు: "నీకు సూచన ఏమిటంటే, నీవు మూడు రోజుల వరకు సైగలలో తప్ప ప్రజలతో మాట్లాడ లేవు. నీవు ఎక్కువగా నీ ప్రభువును స్మరించు. మరియు సాయం కాలమునందును మరియు ఉదయము నందును ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు."

42. మరియు దైవదూతలు: "ఓ మర్యమ్! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ నిన్ను ఎన్నుకు న్నాడు. మరియు నిన్ను పరిశుద్ధపరిచాడు. మరియు (నీ కాలపు) సర్వలోక స్త్రీలలో నిన్ను ఎన్నుకున్నాడు." అని అన్న విషయం (జ్ఞాపకం చేసుకోండి).

43. (వారింకా ఇలా అన్నారు): "ఓ మర్యమ్! నీవు నీ ప్రభువుకు విధేయురాలుగా ఉండు. (ఆయన సాన్నిధ్యంలో) సాష్టాంగం (సజ్జా) చెయ్యి. మరియు వంగే (రుకూ'ఉ చేసే) 27 వారితో కలిసి వంగు (రుకూ'ఉ చెయ్యి)."

44. (ఓ ప్రవక్తా!) ఇవన్నీ అగోచరమైన వార్తలు. వాటిని మేము నీకు దివ్య జ్ఞానం (వహీ) ద్వారా తెలుపుతున్నాము. మర్యమ్ సంరక్షకుడు ఎవరు కావాలని, వారు (ఆలయ సేవకులు) తమ కలములు విసిరినపుడు, నీవు వారి దగ్గర లేవు మరియు వారు వాదించుకున్నప్పుడు కూడా నీవు వారి దగ్గర లేవు. 28

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ
الْأَلَّا تُكَلِّمَ النَّاسَ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا
رَمْرَمًا وَاذْكُرْ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ
بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ 41

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ يُمَرِّمُ إِنَّ اللَّهَ
اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ
عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ 42

يُمَرِّمُ أَفْتَتِي لِرَبِّكِ وَأَسْجُدِي
وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ 43

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ
إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ
أَفْلاهُمْ أَيْهُمْ يَكْفُلُ مَرِيْمَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ 44

'ఈసా ('అ.స.) ప్రస్తావన ముందు వస్తుంది.

27) చూడండి, 2:43, వ్యాఖ్యానం-36.

28) ముహమ్మద్ ('స'అ.స.)కు అగోచరజ్ఞానం లేదు, అని ఈ ఆయత్ ద్వారా స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఏ ప్రవక్తకు కూడా అల్లాహ్ (సు.త.) అన్ని విషయాల అగోచర జ్ఞానం ఇవ్వలేదు. అల్లాహుత'ఆలా తెలపాలనుకున్నంత మట్టుకే వారికి తెలిపాడు.

45. దైవదూతలు ఇలా అన్నది (జ్ఞాపకం చేసుకోండి): "ఓ మర్యమ్! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్! నీకు తన వాక్కు గురించి శుభ వార్తను ఇస్తున్నాడు. 29 అతని పేరు: "మసీహా 'ఈసా ఇబ్నె మర్యమ్.' అతను ఇహలోకం లోనూ మరియు పరలోకం లోనూ గౌరవనీయుడైనవాడై మరియు (అల్లాహ్) సామీప్యం పొందిన వారిలో ఒకడై ఉంటాడు.

46. "మరియు అతను ప్రజలతో ఉయ్యాలలో ఉండగానే మాట్లాడుతాడు మరియు పెద్దవాడైన తరువాత కూడా (మాట్లాడుతాడు) మరియు సత్పురుషులలో ఒకడై ఉంటాడు." 30

47. ఆమె (మర్యమ్) ఇలా అన్నది: "ఓ నా ప్రభూ! నాకు కుమారుడు ఎలా కలుగుతాడు? ఏ పురుషుడు కూడా నన్ను ముట్టలేదే?" (ఆయన) ఇలా సమాధాన మిచ్చాడు: "అల్లాహ్ తాను కోరింది ఇదే విధంగా సృష్టిస్తాడు. ఆయన ఒక పని చేయాలని నిర్ణయించినపుడు కేవలం దానిని: 'అయిపో!' అని అంటాడు, అంతే అది అయిపోతుంది."

48. మరియు ఆయన (అల్లాహ్) అతనికి గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని మరియు తౌరాతు ను మరియు ఇంజిలును నేర్పుతాడు.

إِذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ يَمْرَيْمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ فَاسْمُهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسَّسْنِي بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾

29) ఈ ఆయత్లో కలిమత్తుల్లాహ్, అల్లాహ్ (సు.త.) వాక్కు అని 'ఈసా' (అ.స.) సంబోధించ బడ్డారు. అంటే అతను తండ్రి లేకుండా కేవలం అల్లాహ్ (సు.త.) వాక్కుద్వారా: "అయిపో." అని అనగానే, (తన తల్లి, మర్యమ్ గర్భంలో) అయిపోయారు; ఏవిధంగానైతే ఆదమ్ (అ.స.) ను అల్లాహ్ (సు.త.) తల్లి-దండ్రు లేనిదే మరియు 'హవ్వాను తల్లి లేనిదే సృష్టించాడో! చూ. 3:59.

30) చూడండి, 'స'హీహ్ బుఖారీ, పుస్తకం 4, 'హదీస్' నం. 645.

49. మరియు అతనిని ఇబ్రాహీం సంతతి వారి వైపుకు సందేశహరునిగా పంపుతాడు. (అతను ఇలా అంటాడు): "నిశ్చయంగా, నేను మీ ప్రభువు తరపు నుండి మీ వద్దకు సూచన (ఆయత్) తీసుకొని వచ్చాను. నిశ్చయంగా, నేను మీ కొరకు మట్టిలో పక్షి ఆకారంలో ఒక బొమ్మను తయారుచేసి దానిలో శ్వాసను ఊదుతాను! అప్పుడది అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో పక్షి అవుతుంది. మరియు నేను అల్లాహ్ ఆజ్ఞతో పుట్టుగుడ్డిని, ³¹ కుఘు రోగిని బాగుచేస్తాను మరియు మృతుణ్ణి బ్రతికిస్తాను. మరియు మీరు తినేది, ఇండ్లలో కూడబెట్టేది మీకు తెలుపుతాను. మీరు విశ్వాసులై అయితే! నిశ్చయంగా, ఇందులో మీకు ఒక గొప్ప సూచన (ఆయత్) ఉంది.

50. "మరియు నేను, ప్రస్తుతం తౌరాత్లో (మిగిలి ఉన్న సత్యాన్ని) ధృవపరచటానికి మరియు పూర్వం మీకు నిషేధించబడిన ('హరామ్ చేయబడిన) కొన్ని వస్తువులను ధర్మసమ్మతం (హాలాల్) చేయటానికి (వచ్చాను). ³² మరియు నేను మీ ప్రభువు తరపు నుండి మీ వద్దకు అద్భుత సూచన (ఆయత్) తీసుకొని వచ్చాను, కావున మీరు అల్లాహ్ యందు భయ-భక్తులు కలిగి ఉండండి మరియు నన్ను అనుసరించండి!

51. ('ఈసా అన్నాడు) "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ యే నా ప్రభువు మరియు మీ ప్రభువు, కావున మీరు ఆయననే ఆరాధించండి. ఇదే రుజుమార్థము." (3/4)

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ ۗ أَنِّي قَدْ جِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ أَنِّي أَخْلُقُ لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ وَأُحْيِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَأُنزِّلُكُمْ بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَةً لَّكُمْ إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَلِأَجْلِ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۗ ﴿٥٠﴾

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۗ هَٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾

31) ఇక్కడ "అల్లాహ్ (సు.త.) ఆజ్ఞతో" అని రెండుసార్లు పలకడంలో, 'ఈసా ('అ.స.) తనకు స్వయంగా ఏ విధమైన దివ్య శక్తులు లేవనీ మరియు అతను ఏది చేసినా అల్లాహుత'అలా ఆజ్ఞతో మాత్రమే చేశారనీ, స్పష్టమవుతోంది.

32) ఇవి అల్లాహ్ (సు.త.) శిక్షగా ఇబ్రాహీంలు సంతతి వారికి 'హరామ్ చేసినవి కావచ్చు. లేక వారి మతగురువులు 'హరామ్ చేసినవి కావచ్చు.

52. * 'ఈసా వారిలో సత్య-తిరస్కారాన్ని కనుగొని ఇలా ప్రశ్నించాడు: "అల్లాహ్ మార్గంలో నాకు సహాయకులుగా ఎవరు ఉంటారు?" (అప్పుడతని) శిష్యులు³³ ఇలా జవాబిచ్చారు: "మేము నీకు అల్లాహ్ మార్గంలో సహాయకులముగా ఉంటాము. మేము అల్లాహ్ ను విశ్వసించాము మరియు మేము ముస్లింలం (అల్లాహ్ కు విధేయులం) అయ్యామని, నీవు మాకు సాక్షిగా ఉండు.

53. "ఓ మా ప్రభూ! నీవు అవతరింపజేసిన సందేశాన్ని మేము విశ్వసించాము మరియు మేము ఈ సందేశహరుణ్ణి అనుసరించాము. కావున మమ్మల్ని సాక్షులలో వ్రాసుకో!"

54. మరియు వారు (ఇస్రాయిల్ సంతతిలోని అవిశ్వాసులు, 'ఈసాకు విరుద్ధంగా) కుట్రలు చేశారు. మరియు అల్లాహ్ (వారి కుట్రలకు విరుద్ధంగా) పన్నాగాలు పన్నాడు. పన్నాగాలు పన్నటంలో అల్లాహ్ అత్యుత్తముడు!

55. (జ్ఞాపకం చేసుకోండి) అప్పుడు అల్లాహ్ ఇలా అన్నాడు: "ఓ 'ఈసా! నేను నిన్ను తీసు కుంటాను మరియు నిన్ను నా వైపునకు ఎత్తుకుంటాను మరియు సత్య-తిరస్కారుల నుండి నిన్ను శుద్ధపరుస్తాను మరియు నిన్ను అనుసరించిన వారిని, పునరుత్థానదినం వరకు సత్య-తిరస్కారులకు వైచేయిగా ఉండేటట్లు చేస్తాను.³⁴ చివరకు మీరంతా నా వద్దకే మరలి రావలసి ఉంది. అప్పుడు నేను మీ మధ్య తలెత్తిన విభేదాలను గురించి తీర్పుచేస్తాను.

فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَى مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّ مُسْلِمُونَ ﴿٥٢﴾

رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٣﴾

وَمَكَرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرٌ الْمَكِرِينَ ﴿٥٤﴾

إِذْ قَالَ اللَّهُ يُعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ بَرَأْنِي مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَرَافِعَكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرَكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَأَحْكُمُ بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾

33) 'హూరియూన్: 'హూరి యొక్క బహువచనం. సహాయకులు అని అర్థం. (స. బు.).
34) చూడండి, 4:159 మరియు 'స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం 4, 'హాదీస్' నం. 657 మరియు 'స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం 4, అధ్యాయం-21.

56. "మరి సత్యతిరస్కారులకు నేను ఇహలోకమందును మరియు పరలోకమందును కఠిన శిక్ష విధిస్తాను. మరియు వారికి సహాయకులు ఎవ్వరూ ఉండరు."

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَصِيرِينَ ﴿56﴾

57. అయితే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారికి, వారి పూర్తి పుణ్యఫలాన్ని (అల్లాహ్) ఇస్తాడు. అల్లాహ్ దుర్మార్గులను ఎంతమాత్రం ఇష్టపడడు.

وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿57﴾

58. (ఓ ము'హమ్మద్!) మేము నీకు ఈ సూచనలను (ఆయాత్ లను) వినిపిస్తున్నాము. మరియు ఇవి వివేకంతో నిండిన ఉపదేశాలు.

ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿58﴾

59. నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ దృష్టిలో 'ఈసా ఉపమానం, ఆదమ్ ఉపమానం వంటిది. ఆతనిని (ఆదమ్ను) మట్టిలో సృజించి: "అయిషా!" అని అన్నాడు. అంతే ఆతను అయిషాయాడు. 35

إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ط خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿59﴾

60. (నిస్సందేహంగా!) ఇది నీ ప్రభువు తరపు నుండి వచ్చిన సత్యం, కావున నీవు సందేహించేవారిలో ఏమాత్రం చేరకు!

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿60﴾

61. ఈ జ్ఞానం నీకు అందిన తరువాత కూడా ఎవడైనా నీతో ఆతని ('ఈసా) గురించి వివాదానికి దిగితే, ఇలా అను: "రండి! మేము మరియు మీరు కలిసి, మా కుమారులను మరియు మీ కుమారులను; మా స్త్రీలను మరియు మీ స్త్రీలను పిలుచుకొని, అందరమూ కలిసి: 'అసత్యం పలికే వారిపై అల్లాహ్ శాపం (బహిష్కారం) పడుగాక!' అని హృదయపూర్వకంగా ప్రార్థిద్దాము." 36

فَمَنْ حَاجَبَكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ آبَاءَنَا وَآبَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ﴿61﴾

35) ఆదం ('అ.స.) మట్టిలో సృష్టించబడ్డారు. చూ. 18:37, 22:5, 30:20, 35:11, 40:67.

36) ఇది 9వ హిజ్జీ విషయం. నజ్రాన్ నుండి క్రైస్తవ బృందం ఒకటి దైవప్రవక్త ('స'అ.స.)తో కలవటానికి మదినహ్ కు వస్తుంది. వారికి 'ఈసా ('అ.స.) గురించి ఉన్న మూడవ విశ్వాసాలను గురించి వాదవివాదాలు జరిగిన తరువాత, దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) శపథం

62. నిశ్చయంగా ఇదే ('ఈసా గురించి) సత్య గాథ. మరియు అల్లాహ్ తప్ప వేరే ఆరాధ్య దైవం లేడు. మరియు నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మాత్రమే సర్వ శక్తిమంతుడు, మహా వివేకవంతుడు.

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾

63. ఒక వేళ వారు విముఖత చూపితే! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ కు కల్లోలం రేకెత్తించే వారి గురించి బాగా తెలుసు.

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾

64. ఇలా అను: "ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! మాకూ మరియు మీకూ మధ్య ఉమ్మడిగా ఉన్న ధర్మ విషయం (ఉత్తరువు) వైపునకు రండి, అది ఏమిటంటే: 'మనం అల్లాహ్ ను తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధించకూడదు, ఆయనకు భాగస్వాములను ఎవ్వరినీ నిలబెట్టకూడదు మరియు అల్లాహ్ ను తప్ప, మనలో మనం ఒకరికొకరిని ప్రభువులుగా చేసుకోరాదు." 37 వారు విముఖత చూపితే: "మేము నిశ్చయంగా ముస్లింలము (అల్లాహ్ కు విధేయులము), దీనికి మీరు సాక్షులుగా ఉండండి." అని పలుకు. 38

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾

65. ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! ఇబ్రాహీమ్ (ధర్మాన్ని) గురించి మీరు ఎందుకు వాదులాడుతున్నారు? తొరాతు మరియు ఇంజిల్ లు అతని తరువాతనే అవతరించాయి కదా! ఇది మీరు అర్థం చేసుకోలేరా?

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي إِبْرَاهِيمَ وَمَا أُنزِلَتِ التَّوْرَةُ وَالْإِنْجِيلُ إِلَّا مِنْ بَعْدِهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾

(ముబాహలహ్) కొరకు సిద్ధపడ్డారు. ముబాహలహ్ అంటే, తమ తమ కుమారులను, స్త్రీలను ఒకచోట చేర్చి: "ఎవరు అసత్యం పలుకుతున్నారో వారు అల్లాహ్ (సు.త.) శాపానికి పాత్రులై నశించిపోవు గాక!" అని అల్లాహుత'అలా పేరుతో శపథం చేయటం. శపథం చేయటానికి భయపడి, ఆ క్రైస్తవ నాయకులు జ'జ'యా ఇవ్వటానికి అంగీకరిస్తారు.

37) యూదులు 'ఉ'జైర్ ('అ.స.)ను అల్లాహ్ (సు.త.) కుమారుడని మరియు క్రైస్తవులు 'ఈసా ('అ.స.)ను అల్లాహుత'అలా కుమారుడని అంటారు. ఇలాంటి వాదాలతో ప్రవక్త ('అలైహిం.స.)లను అల్లాహ్ (సు.త.)కు భాగస్వాములుగా చేస్తున్నారు. చూ. 9:30-31.

38) చూడండి, 'స'హీ'హ్ బు'ఖారీ, పుస్తకం 6, 'హదీస్' నం. 75.

66. అవును, మీరే వారు! తెలిసివున్న విషయాలను గురించి వాదులాడిన వారు. అయితే మీకేమీ తెలియని విషయాలను గురించి ఎందుకు వాదులాడుతున్నారు? మరియు అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు, కానీ మీకు తెలియదు.

67. ఇబ్రాహీమ్ యూదుడూ కాడు మరియు క్రైస్తవుడూ కాడు! కానీ అతను ఏక దైవ సిద్ధాంతంపై ఉన్నవాడు ('హనీఫ్), ముస్లిం (అల్లాహ్ కు విధేయుడు) మరియు అతడు ఏ మాత్రం (అల్లాహ్ కు) సాటి కల్పించేవాడు (ముష్రీక్) కాడు.³⁹

68. నిశ్చయంగా, ఇబ్రాహీమ్ తో దగ్గరి సంబంధం గల వారంటే, అతనిని అనుసరించే వారు మరియు ఈ ప్రవక్త (ముహమ్మద్) మరియు (ఇతనిని) విశ్వసించిన వారు. మరియు అల్లాహ్ యే విశ్వాసుల సంరక్షకుడు.⁴⁰

69. గ్రంథ ప్రజలలోని ఒక వర్గం వారు, మిమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులు చేయాలని కోరుతున్నారు. కానీ వారు తమను తాము తప్ప మరెవ్వరినీ మార్గభ్రష్టులు చేయటం లేదు, కానీ వారది గ్రహించటం లేదు.

70. "ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! మీరు అల్లాహ్ సూచన (ఆయాతీ)లను ఎందుకు తిరస్కరిస్తున్నారు? మరియు వాటికి మీరే సాక్షులుగా ఉన్నారు కదా!"

71. "ఓ గ్రంథ ప్రజలారా! తెలిసి ఉండి కూడా మీరు సత్యాన్ని అసత్యంతో ఎందుకు కప్పిపుచ్చుతున్నారు? మరియు మీకు తెలిసి ఉండి కూడా సత్యాన్ని ఎందుకు

هَآأَنْتُمْ هَآؤُلَآءِ حَآجَجْتُمْ فِيمَآ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَآ لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لِلدِّينِ أَتَّبِعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

وَدَّتْ طَآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾

يَآ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

يَآ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

39) చూడండి, 2:135.

40) చూడండి, 16:123.

దాస్తున్నారు?" 41

72. మరియు గ్రంథ ప్రజలలోని కొందరు (పరస్పరం ఇలా చెప్పుకుంటారు): "(ఈ ప్రవక్తను) విశ్వసించిన వారి (ముస్లింల) పై అవతరింపజేయబడిన దానిని ఉదయం విశ్వసించండి మరియు సాయంత్రం తిరస్కరించండి. (ఇలా చెప్పి) బహుశా వారు కూడా (తమ విశ్వాసం నుండి) మరలిపోతారేమో!"

73. మరియు (పరస్పరం ఇలా చెప్పుకుంటారు): "మీ ధర్మాన్ని అనుసరించేవారిని తప్ప మరెవ్వరిని నమ్మకండి." (ఓ ప్రవక్తా!) నీవు వారితో అను: "నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మార్గ దర్శకత్వమే సరైన మార్గదర్శకత్వం." (వారు ఇంకా ఇలా అంటారు): "మీకు ఇవ్వబడినటువంటిది ఇంకెవరికైనా ఇవ్వబడుతుందని, లేక వారు మీ ప్రభువు సమక్షంలో మీతో వాదిస్తారని, (నమ్మకండి)." వారితో అను: "నిశ్చయంగా, అనుగ్రహం అల్లాహ్ చేతిలోనే ఉంది; ఆయన దానిని తాను కోరిన వారికి ప్రసాదిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ గొప్ప విస్తృతి కలవాడు, సర్వజ్ఞుడు." 42

74. ఆయన తాను కోరిన వారిని తన కారుణ్యం కొరకు ప్రత్యేకించుకుంటాడు. మరియు అల్లాహ్ దాతృత్వంలో సర్వోత్తముడు. (7/8)

75. * మరియు గ్రంథ ప్రజలలో ఎలాంటి వారున్నారంటే: నీవు వారికి ధనరాసులు

وَقَالَتْ طَافِيَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
أَمُنُوا بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ
أَمَنُوا وَجَهَ النَّهَارَ وَكُفُرُوا آخِرَهُ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾

وَلَا تُؤْمِنُوا إِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ
قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَن
يُؤْتِيَ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيْتُمْ أَوْ
يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنَّ
الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن
يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ
ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

وَمِنَ أَهْلِ الْكِتَابِ مَن إِنَّ تَأْمَنُهُ

41) చూడండి, 2:42.

42) ఈ వాక్యపు తాత్పర్యం ఈ విధంగా కూడా ఇవ్వబడింది: "ఆయన మీకు (ఒకప్పుడు) ఇచ్చినట్టి దానిని (దివ్యజ్ఞానాన్ని) మరొకరికి కూడా ఇచ్చాడని (భయపడుతున్నారా?) లేదా వారు మీ ప్రభువు సమక్షంలో మీతో వాదిస్తారని (భయపడుతున్నారా)?" వారితో అను: "నిశ్చయంగా, అనుగ్రహం అల్లాహ్ చేతిలోనే ఉంది; ఆయన దానిని తాను కోరిన వారికి ప్రసాదిస్తాడు. మరియు అల్లాహ్ విస్తృతి కలవాడు, సర్వజ్ఞుడు."

ఇచ్చినా వారు వాటిని నమ్మకంగా నీకు తిరిగి అప్పగిస్తారు. మరికొందరు వారిలో ఎలాంటి వారంటే: నీవు వారిని నమ్మి ఒక్క దీనారు ఇచ్చినా వారు దానిని - నీవు వారి వెంట బడితేనే కానీ - నీకు తిరిగి ఇవ్వరు. ఇలాంటి వారు ఏమంటారంటే: "నిరక్షరాస్యుల (యూదులు కాని వారి) పట్ల ఎలా వ్యవహరించినా మాపై ఎలాంటి దోషంలేదు." మరియు వారు తెలిసి ఉండి కూడా అల్లాహ్ ను గురించి అబద్ధాలాడు తున్నారు.⁴³

76. వాస్తవానికి, ఎవడు తన ఒప్పందాన్ని పూర్తి చేసి దైవబీతి కలిగి ఉంటాడో; అలాంటి దైవబీతి గలవారిని నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ ప్రేమిస్తాడు.

77. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే తాము అల్లాహ్ తో చేసిన వాగ్దానాన్ని మరియు తమ ప్రమాణాలను స్వల్ప లాభాలకు అమ్ము కుంటారో, అలాంటి వారికి పరలోక జీవితంలో ఎలాంటి భాగం ఉండదు మరియు పునరుత్థాన దినమున అల్లాహ్ వారితో మాట్లాడడు మరియు వారివైపు కూడా చూడడు మరియు వారిని పరిశుద్ధులుగా చేయడు మరియు వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది.

78. మరియు మీరు అది గ్రంథం లోనిదని భావించాలని, వాస్తవానికి వారిలో కొందరు తమ నాలుకలను వుడ్డిచి గ్రంథాన్ని చదువుతారు, కాని (నిజానికి) అది గ్రంథంలోనిది కాదు. మరియు వారు: "అది

يَقْنَطَارِ يُؤَدِّعُ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ
إِنْ تَأْمَنُهُ بِيَدَيْنَا لَّا يُؤَدِّعُ إِلَيْكَ
إِلَّا مَا دُمْتَ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي
الْأَمِينِ سَبِيلٌ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ
الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ 75

كَلِمَةٍ مِّنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ
اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ 76

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ
وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا
خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا
يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ 77

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلْوَنَ أَسْنَتَهُمْ
بِالْكِتَابِ لِيَتَحَسَّبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ
وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ
هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ

43) ఉమ్మియ్యాన్: నిరక్షరాస్యులు, అవివేకులు, విద్యలేని వారు. అంటే 'అరబ్బులు. "యూదులు కాని వారంతా నిరక్షరాస్యులు, అవివేకులు, కావున వారి పట్ల ఎలా వ్యవహరించినా పాపం కాదు." అని యూదులు అంటారు. అల్లాహ్ (సు.త.) వారి ఈ వాదాన్ని ఖండిస్తున్నాడు.

అల్లాహ్ దగ్గర నుండి వచ్చింది." అని అంటారు, కాని అది (నిజానికి) అల్లాహ్ దగ్గర నుండి వచ్చింది కాదు. మరియు వారు అన్ని తెలిసి కూడా అల్లాహ్ పై అబద్ధాలు పలుకుతున్నారు.

79. ఏ మానవునికైనా అల్లాహ్ అతనికి గ్రంథాన్ని, వివేకాన్ని మరియు ప్రవక్త పదవిని ప్రసాదించిన తర్వాత అతడు ప్రజలలో: "మీరు అల్లాహ్ కు బదులుగా నన్ను ప్రార్థించండి." అని అనటం తగినది కాదు, 44 కాని వారితో: "మీరు ఇతరులకు బోధించే మరియు మీరు చదివే గ్రంథాల అనుసారంగా ధర్మవేత్తలు (రబ్బానియ్యూన్) అవ్వండి." అని అనటం (భావింపదగినది);

80. మరియు మీరు దైవదూతలనో, లేదా ప్రవక్తలనో ప్రభువులుగా చేసుకోవడం అతను మిమ్మల్ని ఎన్నడూ ఆజ్ఞాపించడు. అయితే! అలాంటప్పుడు మీరు ముస్లింలు (అల్లాహ్ కు విధేయులు) అయిన తరువాత మిమ్మల్ని సత్య-తిరస్కారులవలమని ఆదేశించగలడా? 45

81. మరియు అల్లాహ్ ప్రవక్తల నుండి తీసుకున్న గట్టి ప్రమాణాన్ని 46 (జ్ఞాపకం చేసుకోండి): "నేను మీకు ఒక గ్రంథాన్ని మరియు వివేకాన్ని ప్రసాదించిన తరువాత,

عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٩﴾

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَ وَالنَّبُوءَةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٨٠﴾

وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا الْمَالِيكَ وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ بَعْدَ إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْنَاكُمْ مِنْ كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ

44) ఇక్కడ 'ఈసా ('అ.స.)ను గురించి చెప్పబడింది.

45) సయ్యీదినా 'ఉమర్ (ర'ది.'అ.) కథనం నేను దైవప్రవక్త ('స'అ.స.)ను, ఇలా అంటూ ఉండగా విన్నాను: "క్రైస్తవులు మర్యమ్ కుమారుడు 'ఈసా ('అ.స.)ను పొగడనట్లు, మీరు నన్ను పొగడకండి. నేను అల్లాహ్ (సు.త.) దాసుణ్ణి, కావున నన్ను అల్లాహుత'అలా దాసుడు, ఆయన సందేశహారుడు." అని మాత్రమే అనండి. ('స.బు. పు. 4, 'హ. 654).

46) దీని అర్థమేమిటంటే, ప్రతి ప్రవక్త తన తరువాత వచ్చిన సందేశహారుణ్ణి అనుసరించాలి. ఒకవేళ వారిద్దరూ ఒకేసారి సజీవులై ఉన్నా సరే! ఉదాహరణకు యహ్యీ ('అ.స.) తన తరువాత వచ్చిన 'ఈసా ('అ.స.)ను అనుసరించారు. ప్రవక్తలు ప్రమాణం చేశారంటే వారిని అనుసరించే ప్రజలు కూడా తమ ప్రవక్తల ప్రమాణాన్ని శిరసావహించాలి.

ఒక సందేశహారుడు (ముహమ్మద్) వచ్చి (మీ గ్రంథాలలో నుండి మిగిలివున్న) సత్యాన్ని ధృవపరిస్తే, మీరు అతన్ని (ధర్మాన్ని) విశ్వసించి, అతనికి సహాయం చేయవలసి ఉంటుంది." అని చెప్పి ఇలా ప్రశ్నించాడు: "ఏమి? మీరు దీనికి అంగీకరిస్తారా? మరియు నా ఈ ప్రమాణాన్ని స్వీకరిస్తారా?" వారన్నారు: "మేము అంగీకరించాము." అప్పుడు ఆయన అన్నాడు: "అయితే, మీరు దీనికి సాక్షులుగా ఉండండి. మరియు నేను కూడా మీతోపాటు సాక్షిగా ఉంటాను.

82. "కానీ ఎవరైతే దీని తరువాత వెనుతిరిగిపోతారో, వారే పరమ అవిధేయులు (ఫాసిఖూన్)."

83. ఏమి? మీరు అల్లాహ్ ధర్మం కాక వేరే ధర్మాన్ని అవలంబించగోరుతున్నారా? మరియు భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నవన్నీ ఇష్టం ఉన్నా, ఇష్టం లేకున్నా ఆయనకే విధేయులై (ముస్లింలై) ఉన్నాయి! మరియు ఆయన వైపునకే అందరూ మరలింపబడతారు. 47

84. ఇలా అనండి: "మేము అల్లాహ్ ను విశ్వసిస్తాము మరియు ఆయన మా కొరకు అవతరింపజేసిన వాటిని (సందేశాలను) మరియు ఇబ్రాహీమ్, ఇస్మా'యీల్, ఇస్'హాఖ్, య'అఖూబ్ మరియు అతని సంతతి వారికి ఇవ్వబడిన వాటిని విశ్వసిస్తాము. ఇంకా మూసా, 'ఈసా మరియు ఇతర ప్రవక్తలపై వారి ప్రభువు తరపు నుండి ఇవ్వబడిన వాటిని (సందేశాలను) విశ్వసిస్తాము. వారిలో ఏ ఒక్కరి పట్ల మేము భేదభావము చూపుము. మరియు మేము ఆయనకే విధేయులమై (ముస్లింలమై) ఉన్నాము."

جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُّصَدِّقٌ لِّمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ ۗ قَالَ أَأَقْرَرْتُمْ وَأَخَذْتُمْ عَلَىٰ ذٰلِكُمْ إِصْرِي ۗ قَالُوا أَقْرَرْنَا ۗ قَالَ فَاشْهَدُوا ۗ وَأَنَا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾

فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذٰلِكَ فَأُولٰٓئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٨٢﴾

أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا ۗ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

قُلْ أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ عَلَىٰ إِبْرٰهِيْمَ وَإِسْمٰعِيْلَ وَإِسْحٰقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَالتَّبِيْوٰنَ مِنْ رَبِّهِنَّ ۗ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُنَّ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

47) చూడండి, 13:15.

85. మరియు ఎవడైనా ఇస్లాం (అల్లాహ్ కు విధేయత) తప్ప ఇతర ధర్మాన్ని అవలంబించగోరితే అది ఏ మాత్రమూ స్వీకరించబడదు మరియు అతడు పరలోకంలో నష్టపడే వారిలో చేరుతాడు. 48

وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَسِرِينَ ﴿٨٥﴾

86. అల్లాహ్ వారికి ఎలా సన్మార్గం చూప గలడు? ఏ జాతి వారైతే, విశ్వాసం పొందిన తరువాత - మరియు నిశ్చయంగా, సందేశ హారుడు సత్యవంతుడే, అని సాక్ష్యమిచ్చిన తరువాత మరియు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చిన తరువాత కూడా - సత్య-తిరస్కారం అవలంబించారో! మరియు అల్లాహ్ దుర్మార్గులైన వారికి సన్మార్గం చూపడు.

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعَدَ إِيمَانِهِمْ وَشَهِدُوا أَنَّ الرَّسُولَ حَقٌّ وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٦﴾

87. అలాంటి వారి శిక్ష, నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ మరియు దైవదూతల మరియు సర్వ మానవుల శాపం వారిపై పడటమే!

أُولَئِكَ جَزَاءُؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾

88. అందులో (ఆ శాపగ్రస్త స్థితిలోనే నరకంలో) వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. వారి శిక్షను తగ్గించటం కానీ మరియు వారికి మళ్ళీ వ్యవధి ఇవ్వటం కానీ జరుగదు.

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾

89. కాని, అటు పిమ్మట ఎవరైతే పశ్చాత్తాప పడి, తమను తాము సవరించుకుంటారో (వారు రక్షించబడతారు)! నిశ్చయంగా, అల్లాహ్ క్షమాశీలుడు, అపార కరుణాప్రదాత. 49

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٨٩﴾

48) చూ. 'స.ముస్లిం, పుస్తకం 1, అధ్యాయం-240, 'స.బు'ఖారీ, పు. 1, 'హ.నం.47,50, 87.
49) అన్సూర్ లలో నుండి ఒకడు ఇస్లాం స్వీకరించిన తరువాత ముర్తద్ అంటే ఇస్లాంను విడిచిపెట్టి, మళ్ళీ ముష్టిక్ అవుతాడు. కాని అతి త్వరలోనే అతనికి తన తప్పు అర్థమవుతుంది. అతడు ఇతరుల ద్వారా దైవప్రవక్త ('స'అ.స.) దగ్గరికి: "ఏమి? నా పశ్చాత్తాపం అంగీకరించబడనా?" అనే విన్నపం పంపిస్తాడు. అప్పుడు ఈ ఆయాతులు అవతరింపజేయబడ్డాయి.

90. (అయితే) నిశ్చయంగా, విశ్వసించిన తరువాత ఎవరు సత్య-తిరస్కార వైఖరిని అవలంబిస్తారో మరియు తమ సత్య-తిరస్కార వైఖరిని పెంచుకుంటారో, వారి పశ్చాత్తాపం ఏ మాత్రం అంగీకరించబడదు మరియు అలాంటి వారే మార్గభ్రష్టులైన వారు.⁵⁰

91. నిశ్చయంగా, ఎవరైతే సత్య-తిరస్కారులై, ఆ సత్య-తిరస్కార స్థితిలోనే మృతి చెందుతారో! వారు భూగోళమంత బంగారం పాప పరిహారంగా ఇవ్వదలచినా అది అంగీకరించబడదు. అలాంటి వారికి బాధాకరమైన శిక్ష ఉంటుంది. మరియు వారికి సహాయం చేసేవారు ఎవ్వరూ ఉండరు.⁵¹

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعَدَ إِيمَانِهِمْ ثُمَّ أَزْدَادُوا كُفْرًا لَنْ نَقْبَلَ تَوْبَتَهُمْ وَأُولَئِكَ هُمُ الضَّالُّونَ ﴿٩٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِثْلُ الْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوْ افْتَدَىٰ بِهِ ۗ أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۖ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٩١﴾

50) ఇక్కడి పశ్చాత్తాపం, మరణ సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు చేసే పశ్చాత్తాపం, అని అర్థం. ఎందుకంటే అల్లాహ్ (సు.త.) తన దాసుల పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరిస్తానని దివ్య ఖుర్ఆన్‌లో ఎన్నోసార్లు అన్నాడు. ఉదాహరణకు 42:25, 9:104. కాని జీవితమంతా పాపాలుచేసి, మరణ సమయం ఆసన్నమైనప్పుడు పశ్చాత్తాపపడితే వారి పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించనని 4:18లో వ్యక్తంచేశాడు.

51) చూ. 'స. బు'ఖారీ, పు. 8, 'హ. నం. 546. ఇంకా చూ. 2:123, 14:31.